Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO GDAŃSKIEGO

Rok II Sopot, dnia 25 stycznia 1946 r. Nr 1

KOMUNIKAT

w sprawie Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego

Kuratorium zawiadamia, że administrację Dziennika Urzędowego przejmuje Oddział Gdański Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych w Sopocie, ul. D-ra Ceynowy 12. Skrytka pocztowa Nr 15.

Prenumeraty w ścisłym tego słowa znaczeniu Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych nie przewidują. Ustala się cenę za poszczególne numery w zależności od ich objętości. A więc za każdą stronę aż do odwołania liczy się po 1.— złoty. Przy czym liczy się również strony niezadrukowane. Będą przyjmowane kwoty większe od ceny jednego numeru, jednak nie jako prenumerata, ale jako przedpłata, na podstawie której będzie się przesyłać kolejne numery aż do jej wyczerpania, po czym należy ją odnowić, albo też kupować każdy numer oddzielnie.

P. Z. W. S. czynią starania o uruchomienie specjalnego konta w P. K. O. Administracji Dziennika Urzędowego, co bardzo uprości wszelkie wpłaty.

Wszystkich, którzy otrzymali już pierwszy numer Dziennika Urzędowego, a nie uregulowali dotychczas należności, wzywa się do wpłacenia przedpłaty pod adresem: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych. Administracja Dziennika Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego, Sopot, skrytka pocztowa nr 15, ul. D-ra Ceynowy 12, na razie przekazami pocztowymi, od następnego numeru, za pośrednictwem P. K. O. Numer konta czekowego zostanie ogłoszony.

Ogłoszenia opłaca się z góry po zł 3.— za wyraz petitowy.

Wszelkie należności można również wpłacać osobiście w Administracji, gdzie też wyłącznie nabywać można poszczególne numery, zgłaszać wysyłkę, ogłoszenia itp.

Redakcja Dziennika Urzędowego nadal mieści się w Kuratorium O. S. G., Sopot, ul. Grunwaldzka 31, tel. 51-927.

Kuratorium zwraca uwagę, że nabywanie Dziennika Urzędowego jest obowiązkowe. W szczególności Ob. Ob. Inspektorzy Szkolni zechcą polecić Kierownictwom szkół zaprenumerowanie Dziennika. Związane z tym koszta pokryć winny właściwe Zarządy Miejskie i Gminne.

Za Kuratora
J. Pruszyński
Naczelnik Wydziału.

TREŚĆ

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Poz.		Str.
1.	Ustawa z dnia 1-go lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli	3
2.	Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 sierpnia 1937 r. (BP—18267/37) o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół	11
3.	Zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 11 września 1945 r. (Nr II Sr—1124/45N) w sprawie wprowadzenia nauki śpiewu jako przedmiotu obowiązującego w szkołach średnich ogólnokształcących na terenie okręgów szkolnych zachodnich	14
4.	Okólnik Nr 50 z dnia 13 września 1945 r. (II—1192/45N) w sprawie nauki szkolnej religii	14
5.	Dekret z dnia 29 września o zmianie ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet	15
6.	Okólnik Nr 57 z dnia 10 października 1945 r. (IP—5739/45N) w sprawie powrotu na swoje stanowiska służbowe zdemobilizowanych żołnierzy	15
7.	Okólnik Nr 59 z dnia 15 października 1945 r. (IP—5464/45N) w sprawie zniżki obowiązującego wymiaru godzin nauczania dla nauczycieli emerytowanych, zatrudnionych w szkolnictwie	15
8.	Okólnik Kuratorium O. S. G. Nr 9 z dnia 11 stycznia 1946 r. (Nr Og. 12485) (13391, 13396) w sprawie 1) zakazu umieszczania godła państw. na samochodach, 2) zakazu przyjmowania Konaszewskiego W. F., 3) uznania egzaminów konc. Kursów Pedagog. w Turnu-Severin	16
9.	Okólnik K. O. S. G. Nr 10 z dnia 11 stycznia 1946 r. (Nr Og. 13488/45) w sprawie zbierania ziół leczniczych	16
10.	Okólnik K. O. S. G. Nr 11 z dnia 11 stycznia 1946 r. (Nr Og. 13498/45) w sprawie dostarczania środków przewozowych	16
11.	Okólnik K. O. S. G. Nr 12 z dnia 11 stycznia 1946 r. (Nr Og. 13/46) w sprawie przydziału drewna opałowego	17
12.	Okólnik K. O. S. G. Nr 13 z dnia 5 stycznia 1946 r. (Nr Og. 388/45) w sprawie akcji pomocy zimowej	17
13.	Okólnik K. O. S. G. Nr 14 z dnia 18 stycznia 1946 r. w sprawie kompetencji	17

14. Okólnik K. O. S. G. Nr 15 z dnia 18 stycznia 1946 r. (Nr Og. 1096/46) 18
15. Okólnik K. O. S. G. Nr 16 z dnia 15 stycznia 1946 r. (Nr Og. 383/46) w sprawie opłat publiczno-prawnych i korzystania ze świadczeń 18
16. Okólnik K. O. S. G. Nr 17 z dnia 15 stycznia 1946 r. (Nr Og. 400/46) w sprawie urlopów funkcjonariuszów państwowych 18
17. Statut Kuratoriów Okręgów Szkolnych 19
18. Ruch służbowy. Stan osobowy Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego w Sopocie, z dnia 1 stycznia 1946 r. . . 20
19. Komunikat Nr 1 21
20. Komunikat Nr 2 w sprawie prenumeraty Dziennika Urzędowego 21
21. Komunikat Nr 3 w sprawie zakupu pojazdów mechanicznych od pośredników i ze źródeł nielegalnych . . . 21
22. Komunikat Nr 4 21
23. Komunikat Nr 5 22
24. Komunikat Nr 6 22
25. Komunikat Nr 7 22
26. Komunikat Nr 8 22
27. Komunikat Nr 9. 22
28. Komunikat Nr 10 23
29. Komunikat Nr 11 23
30. Komunikat Nr 12 23
31. Komunikat Nr 13 24

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

32. W sprawie podniesienia zdrowotności w szkołach powszechnych 24

Poz. 1

USTAWA

z dnia 1 lipca 1926 roku
o stosunkach służbowych nauczycieli
(Dz. U. R. P. Nr 104 z 1932 r., poz. 873),
zmieniona rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r.
(Dz. U.R.P. Nr 85, poz. 660) i ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U.R.P. Nr 27, poz. 243)

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia wstępne

Art. 1.

Przepisy ustawy niniejszej stosują się do nauczycieli szkół państwowych i publicznych, podległych Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, — z wyjątkiem nauczycieli szkół akademickich i szkół, uznanych za równorzędne ze szkołami akademickimi.

Postanowieniom ustawy niniejszej nie podlegają natomiast osoby, pełniące służbę nauczycielską na podstawie umowy (nauczyciele kontraktowi). Zasady umów dla nauczycieli tej kategorii określi rozporządzenie Ministra.

Przepisom ustawy niniejszej, mówiącym o nauczycielach, podlegają również wychowawczynie ochronek, asystenci i instruktorzy szkolni oraz dyrektorzy i kierownicy szkół, jeżeli ustawa niniejsza inaczej nie stanowi.

Przez nauczycieli rozumieć należy także nauczycielki, asystentki i instruktorki, przez dyrektorów i kierowników — także przełożone i kierowniczki.

Art. 2.

Stosunek służbowy nauczycieli, podlegających ustawie niniejszej, ma charakter publiczno-prawny, może być zmieniony, zawieszony lub rozwiązany wyłącznie przy zastosowaniu przepisów prawa publicznego, a w szczególności postanowień niniejszej ustawy.

ROZDZIAŁ II.

Zawiązanie stosunku służbowego. Ustalenie.

Art. 3.

Stosunek służbowy nauczyciela zawiązuje się przez mianowanie z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego. W piśmie nominacyjnym wymienia się stanowisko, szkołę, miejscowość, tytuł urzędowy, normy uposażenia służbowego oraz władzę, u której mianowany ma się zgłosić, celem objęcia obowiązków służbowych.

Nauczycieli mianuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, lub też upoważniona przez niego władza szkolna.

Art. 4.

Nauczycielem może być mianowany obywatel polski o nieskazitelnej przeszłości, posiadający zdolność do działań prawnych, który wykaże się dowodami, stwierdzającymi wymagane dla danej kategorii szkół kwalifikacje zawodowe, posiada do zawodu odpowiednie warunki fizyczne, oraz włada poprawnie językiem polskim w słowie i piśmie.

Nauczyciele religii, poza warunkami, wskazanymi wyżej w ustępie poprzednim, posiadać powinni zezwolenie władzy duchownej, o ile wymagają tego właściwe przepisy kościelne lub wyznaniowe.

Nie mogą być mianowane osoby karane sądownie za działalność na szkodę Państwa, za przestępstwa, popełnione z chęci zysku lub przeciw obyczajności publicznej.

Art. 5.

Osoba, przeciw której toczy się postępowanie karnosądowe, postępowanie upadłościowe lub ubezwłasnowolnienie, nie może być mianowana nauczycielem, dopóki trwa to postępowanie.

Art. 6.

Kwalifikacje zawodowe oraz warunki fizyczne, jakim odpowiadać powinni kandydaci na stanowisko nauczycielskie, określają osobne przepisy.

Osobne przepisy określają również, w jakich przypadkach osoby, nie posiadające kwalifikacyj zawodowych, przepisanych dla danej kategorii szkół, będą mogły uzyskać nominację na nauczyciela.

Art. 7.

Do przyjęcia do służby nauczycielskiej potrzeba zezwolenia Ministra, jeżeli kandydat:

a) ukończył lat 40 życia i bezpośrednio przedtem nie pracował w szkolnictwie, lub nie pozostawał w służbie państwowej;
b) był karany sądownie lub wydalony ze służby państwowej (rządowej lub samorządowej).

Art. 8.

Nauczyciel może być stały lub tymczasowy.

Nauczyciel zostaje stałym z chwilą, gdy odpowiada trzem następującym warunkom:

1. ma trzy lata nieprzerwanej pracy nauczycielskiej (art. 9);
2. posiada przepisane dla ustalenia kwalifikacje zawodowe dla danej kategorii szkół;
3. w czasie służby otrzymał ostatnio co najmniej dostateczną ocenę kwalifikacyjną.

Przez pracę nauczycielską, wymaganą do ustalenia, należy rozumieć pracę w szkołach państwowych i publicznych oraz prywatnych, mających pełne lub niepełne prawa szkół państwowych lub publicznych.

Z pracy w szkołach państwowych lub publicznych w charakterze nauczyciela kontraktowego uwzględnia się tylko te okresy czasu, w ciągu których nauczyciel uczył co najmniej po 14 godzin tygodniowo.

Z pracy w szkołach prywatnych, mających wyżej wymienione prawa, uwzględnia się do ustalenia tylko dwa lata, o ile nauczyciel uczył w nich przynajmniej po 14 godzin tygodniowo. W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, Minister może wliczyć i trzeci rok pracy w tych szkołach.

Z pracy w szkołach prywatnych bez praw, Minister może w przypadkach wyjątkowych zaliczyć lata pracy pod tym samym warunkiem.

Nauczyciel stały otrzymuje dekret ustalenia w ciągu trzech miesięcy od chwili ustalenia.

Nauczyciel stały, posiadający studia wyższe, zakończone przepisanymi egzaminami, otrzymuje po trzech latach stałej służby tytuł „profesora".

Art. 9.

Przez nieprzerwany trzyletni okres pracy nauczycielskiej (art. 8) rozumie się czas faktycznego pełnienia obowiązków służbowych w szkole. Za przerwę w faktycznym pełnieniu tych obowiązków nie uważa się przerw z powodu choroby lub urlopu, jeżeli ich suma nie wynosi więcej, niż dwa miesiące. W razie gdyby nauczyciel miał przerwy, trwające w sumie więcej niż dwa miesiące, to okres trzyletni przedłuża się o czas przerwy, przewyższający dwa miesiące.

Art. 10.

Prawa, nabyte w służbie państwowej na podstawie art. 8, nie przysługują zasadniczo nauczycielowi stałemu, który ustąpił ze służby państwowej i ponownie do niej wraca. Jednakże Minister może mu je przywrócić, zależnie od przyczyn, dla których nauczyciel wystąpił ze służby, i od sposobu, w jaki to uczynił

Art. 11.

Mianowanie na stałe nauczycieli oraz na stanowiska dyrektorów i kierowników szkół odbywa się na podstawie konkursów.

Na każdą nowoutworzoną lub opróżnioną stałą posadę nauczyciela, czy stanowisko dyrektora lub kierownika szkoły, o ile nie zostanie zajęte w drodze służbowej lub dyscyplinarnej, ogłasza się konkurs:
a) na dyrektorów i kierowników szkół do dni 30;
b) na nauczycieli — najpóźniej w przeciągu trzech miesięcy.

Terminy liczy się od dnia utworzenia lub opróżnienia stanowiska.

Mianowanymi na stałe posady w drodze konkursu mogą być tylko nauczyciele stali (art. 8).

Posad i stanowisk, na które rozpisano konkurs, nie należy przed jego rozstrzygnięciem nadawać na sta e osobom, przeniesionym w drodze służbowej lub na własną prośbę.

Przy podwyższeniu stopnia organizacyjnego szkoły powszechnej z pierwszego stopnia na stopień wyższy, lub złączeniu kilku szkół stopnia pierwszego w jedną szko'ę stopnia wyższego, należy rozpisać konkurs na jej kierownika.

Postanowienia artykułu niniejszego nie mają zastosowania do duchownych nauczycieli religii katolickiej.

Art. 12.

Kierownikiem szkoły powszechnej drugiego lub trzeciego stopnia może zostać nauczyciel nie wcześniej, niż po dwóch latach pracy w charakterze nauczyciela stałego.

Dyrektorem szkoły średniej może zostać nauczyciel stały nie wcześniej, niż po 8 latach pracy nauczycielskiej.

Dyrektorem szkoły zawodowej Minister może zamianować wybitnego fachowca, nie mającego za sobą pracy nauczycielskiej, jeśli wzamian tego kandydat ma co najmniej pięcioletnią pracę zawodową.

Dyrektorem państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zamianować wybitnego kierownika szkoły prywatnej, chociażby ten nie miał za sobą pracy w szkole państwowej, jeżeli odpowiada warunkom art. 8 i ma za sobą 8 lat pracy nauczycielskiej.

Dyrektor szkoły, który otrzymał stanowisko w sposób wskazany w ustępach 3 i 4 artykułu niniejszego, uzyskuje ustalenie po trzech latach pracy w charakterze dyrektora przy jednoczesnym spełnieniu pozostałych warunków, określonych w art. 8.

Art. 13.

Objęcie służby w razie mianowania na podstawie art. 3 albo ustępów: trzeciego, czwartego art. 12 ma nastąpić w dniu wyznaczonym przez władzę, a jeśli go nie wyznaczyła, w ciągu dni piętnastu po doręczeniu pisma nominacyjnego.

Dla objęcia służby nauczyciel ma zgłosić się do bezpośredniego przełożonego, który stwierdzi datę objęcia służby na piśmie nominacyjnym.

W razie niezgłoszenia się w określonym terminie, nominacja (ustęp 1) traci ważność, jeżeli mianowany w ciągu dalszych dni piętnastu nie usprawiedliwił zwłoki na piśmie.

Art. 14.

Nauczyciel tymczasowy przy objęciu służby składa przyrzeczenie służbowe, nauczyciel stały przy ustaleniu — przysięgę służbową.

Tekst przyrzeczenia względnie przysięgi ustali drogą rozporządzenia Minister.

Datę złożenia przyrzeczenia, względnie przysięgi, zaznacza władza na piśmie nominacyjnym i na dekrecie ustalenia.

Art. 15.

Terminem, od którego liczy się służba nauczycielska, o ile nie była przerywana, jest termin oznaczony w pierwszym bez względu na kategorię szkoły piśmie nominacyjnym lub — w braku takiego oznaczenia — dzień rzeczywistego objęcia służby.

W razie bezpośredniego przejścia do służby nauczycielskiej z państwowej sużby cywilnej, na którą niniejsza ustawa nie rozciąga się, lub ze służby wojskowej — czas służby nauczycielskiej liczy się — o ile ustawa niniejsza inaczej nie stanowi, — od dnia zwolnienia od poprzednich obowiązków służbowych.

Jeżeli służba nauczycielska była przerywana, to terminem, od którego liczyć się będzie, jest termin oznaczony w pierwszym po ostatniej przerwie piśmie nominacyjnym lub — w braku takiego oznaczenia — dzień rzeczywistego objęcia s'użby w ostatnim jej okresie.

Czas spędzony w służbie nauczycielskiej przed przerwą Minister może liczyć w całości lub w części do służby nauczycielskiej.

Czas pracy kontraktowej, podczas pełnienia której nauczyciel otrzymał nominację, zalicza się w ca ości do służby nauczycielskiej wraz z przerwami wakacyjnymi, łączącymi się bezpośrednio z okresem pracy, jeżeli nauczyciel kontraktowy uczył przynajmniej 14 godzin tygodniowo.

Okres pracy, podczas którego nauczyciel kontraktowy uczył mniej, aniżeli 14 godzin tygodniowo, oraz czas pracy kontraktowej przerywanej Minister może zaliczyć do służby nauczycielskiej w ca ości lub w części.

Postanowienia ustępów: czwartego, piątego i szóstego artykułu niniejszego nie mają zastosowania przy obliczaniu czasu służby nauczycielskiej, policzalnego do wysługi emerytalnej.

Nauczycielom przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych właściwy Minister za zgodą Ministra Skarbu może w ca ości lub w części zaliczyć do służby nauczycielskiej czas poprzedzającej służbę nauczycielską pracy zawodowej nie w zawodzie nauczycielskim lub służby państwowej nienauczycielskiej, o ile ta praca zawodowa lub służba państwowa nienauczycielska przysposobiła ich do wykonywania czynności w szkole zawodowej.

Minister lub upoważniona przez niego władza szkolna może zaliczyć nauczycielom do czasu s użby pracę odbytą w szkołach państwowych państw obcych lub czas pracy zawodowej, dającej kwalifikacje i doświadczenie, uzdalniające ich do służby nauczycielskiej.

Terminem, od którego liczy się stałą, w rozumieniu ustawy niniejszej służba nauczycielska, jest termin oznaczony w dekrecie ustalenia.

Art. 16.

W razie powrotu do służby nauczycielskiej ze służby w organach administracji szkolnej czas s użby w administracji szkolnej wlicza się do czasu służby nauczycielskiej.

ROZDZIAŁ III.

Wykaz służbowy.

Art. 17.

Dla każdego nauczyciela prowadzi władza szkolna wykaz służbowy, do którego wpisuje się wszystkie istotne dane, dotyczące nauczyciela i przebiegu jego służby.

Nauczyciel przy pierwszym objęciu s'użby składa władzy służbowej dokumenty osobiste, potrzebne do wypełnienia wykazu służbowego, w dalszym zaś ciągu służby obowiązany jest składać dokumenty, stwierdzające zmiany, które nie wynikają z zarządzeń w adzy.

Władza zatrzymuje w aktach urzędowych odpisy złożonych dokumentów, same zaś dokumenty zwraca ich właścicielowi.

Nauczyciel ma prawo przeglądać swój wykaz służbowy, czynić z niego odpisy i wnosić reklamacje.

Wzór wykazu służbowego, jako też szczegó'owe przepisy co do jego wypełnienia i prowadzenia, ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

ROZDZIAŁ IV.

Ocena pracy nauczyciela.

Art. 18.

Dla każdego nauczyciela prowadzi władza szkolna kartę kwalifikacyjną, która obejmuje oceny kwalifikacyjne nauczyciela.

Oceny kwalifikacyjne sporządza się co najmniej raz na dwa lata.

Ocena kwalifikacyjna składa się z opinii dwóch osób, powołanych do wykonywania nadzoru s'użbowego.

Stopnie oceny kwalifikacyjnej są następujące: dobry, dostateczny i niedostateczny.

Szczegółowe przepisy o kwalifikowaniu ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Art. 19.

Jeżeli ocena jest niedostateczna, władza winna przesłać nauczycielowi orzeczenie pisemne, z podaniem motywów oceny drogą służbową; w takim razie może nauczyciel w przeciągu dni 14 od dnia, następującego po doręczeniu mu orzeczenia, wnieść odwołanie przeciw niedostatecznej ocenie do władzy bezpośrednio wyższej od tej, która ocenę wydała, nie wyższej jednak od Kuratora Okręgu Szkolnego.

Odwołanie winno być rozstrzygnięte w ciągu trzech miesięcy, przy czym do czasokresu tego nie wlicza się ferii szkolnych.

ROZDZIAŁ V.

Obowiązki.

Art. 20.

Nauczyciel obowiązany jest wiernie służyć Rzeczypospolitej i w tym duchu wychowywać młodzież, przestrzegać ściśle ustaw i rozporządzeń, pełnić obowiązki swego zawodu gorliwie, sumiennie i bezstronnie oraz dbać według najlepszej woli i wiedzy o dobro sprawy publicznej, szczególnie w zakresie wychowania i nauczania powierzonej sobie młodzieży, i spełniać co temu dobru służy, a unikać wszystkiego, co by mu mogło szkodzić.

Art. 21.

W wykonaniu praw obywatelskich nauczyciel winien kierować się zawsze względami na szczególne obowiązki, jakie nakłada nań piastowanie publicznego urzędu, a przede wszystkim stanowisko wychowawcy.

W szczególności nauczyciel winien dążyć do utrzymywania stałej łączności i zgodnego stosunku z rodzicami uczniów swej szkoły, bez względu na ich wyznanie, narodowość, społeczne stanowisko i partyjno-polityczną przynależność.

Przy wykonywaniu przysługującego mu prawa publicznego omawiania spraw szkolnictwa, rozporządzeniem i zarządzeniem władz szkolnych, nauczyciel obowiązany jest przestrzegać, by omawianie było ściśle rzeczowe, a forma jego nie uwłaczała powadze władz szkolnych.

Art. 22.

Nauczyciel obowiązany jest wypełniać zlecenia służbowe swoich przełożonych, o ile one wyraźnie nie sprzeciwiają się obowiązującym przepisom.

Jeżeli zlecenie służbowe jest w przekonaniu nauczyciela przeciwne dobru służby, albo dobru publicznemu w ogólności, albo też zawiera znamiona pomyłki co do faktu lub co do prawa, nauczyciel powinien wyjawić swoje spostrzeżenie władzy, która wydała zlecenie, a gdyby mimo to otrzymał ponownie to samo zlecenie, wykonać je. Jeżeli zlecenie było ustne, może zażądać, aby mu zostało powtórzone na piśmie. W wypadkach, kiedy znoszenie się z władzą pociągnęłoby za sobą niewykonalność lub bezprzedmiotowość zlecenia, nauczyciel obowiązany jest wykonać je, o ile nie grozi stąd niepowetowana szkoda. Po wykonaniu takiego zarządzenia, nauczyciel ma jednakże prawo zawiadomić o wykonaniu szkodliwego, jego zdaniem, zarządzenia władzę bezpośrednio przełożoną nad tą, która wydała zlecenie.

Art. 23.

Pisma w sprawach służbowych lub osobistych, tyczących się stosunku służbowego, nauczyciel powinien składać za pośrednictwem swego bezpośredniego przełożonego.

Art. 24.

Nauczyciel jest zobowiązany zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powziął wiadomość, dzięki swemu stanowisku służbowemu, o ile sprawy te wyraźnie uznano za poufne, lub gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne, inne względy służbowe, albo interes uczniów lub ich rodziców. W szczególności zaś nauczyciel winien zachować w tajemnicy przebieg obrad rad pedagogicznych (pełnych lub klasowych).

Nauczyciel powinien zachować tajemnicę wobec każdego, komu nie jest obowiązany donosić o tych sprawach służbowo, o ile właściwa władza w poszczególnym wypadku nie uwolni go od tego obowiązku.

Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie czynnej służby, jak też po przejściu w stan nieczynny, pozasłużbowy i na emeryturę, oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego z jakiegokolwiek powodu.

Art. 25.

Nauczyciel obowiązany jest zarówno w wykonywaniu obowiązków zawodowych, jak i poza służbą nauczycielską strzec powagi stanu nauczycielskiego, zachowywać się zawsze zgodnie z wymaganiami karności służbowej i unikać wszystkiego, co mogłoby obniżyć godność i zaufanie, którego stanowisko nauczycielskie wymaga.

W szczególności:

1. Nie wolno nauczycielowi żądać, ani przyjmować darów, ani innych korzyści, ofiarowanych mu bezpośrednio lub pośrednio z powodu czynności służbowych, związanych z jego stanowiskiem.
2. Nie wolno nauczycielowi oddawać się takiemu zajęciu ubocznemu, które mogłoby przeszkadzać w spełnianiu powinności nauczycielskich, nie odpowiada powadze stanu nauczycielskiego, albo mogłoby też wywołać uzasadnione przypuszczenia stronniczości lub interesowności.
   Nie wolno nauczycielowi przyjąć zajęcia ubocznego, przynoszącego mu jakąkolwiek korzyść materialną, bez zezwolenia Ministra, lub władzy przez niego upoważnionej.
3. Nie wolno nauczycielowi wchodzić w związki lub zmowy, mogące zakłócić należyty bieg zarządu państwowego, lub normalne spełnianie obowiązków nauczycielskich.
4. Bez zezwolenia władzy nie wolno nauczycielowi należeć do żadnych związków zagranicznych.
   Również po przeniesieniu w stan nieczynny lub pozasłużbowy winien nauczyciel zachowywać się w sposób, który by powadze jego stanowiska nie ubliżał.

Art. 26.

Nauczyciel obowiązany jest wybrać stałe miejsce zamieszkania tak, by mógł podołać punktualnie wszystkim obowiązkom służbowym.

Powinien podać do wiadomości bezpośredniego przełożonego adres swego zamieszkania i zgłosić każdą jego zmianę. Tak samo obowiązuje co do miejsca pobytu poza miejscem stałego zamieszkania, jeżeli nauczyciel przebywa w nim dłużej, niż dwa tygodnie. Nauczyciel w stanie nieczynnym lub pozasłużbowym powinien podać adres swego zamieszkania do wiadomości władzy, której ostatnio podlegał.

Art. 27.

Nauczyciel jest obowiązany najpóźniej do dni 14 po zawarciu małżeństwa donieść o tym władzy.

Art. 28.

Nauczyciel obowiązany jest donieść możliwie rychło swemu bezpośredniemu przełożonemu o każdej przeszkodzie w wykonywaniu obowiązków służbowych, z podaniem przypuszczalnego czasu trwania tej przeszkody.

Władza może zażądać odpowiednich dowodów, stwierdzających istnienie przeszkody, a jeżeli jest nią choroba, — przyjąć do wiadomości świadectwo o chorobie, wystawione przez lekarza ordynującego, lub zarządzić urzędowe badanie bądź przez lekarza urzędowego, bądź przez komisję lekarską.

Na czas połogu należy się nauczycielce z reguły sześciotygodniowy urlop. Urlop dłuższy winien być udzielony na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego.

Urzędowe świadectwo lekarskie o chorobie nauczyciela winno być decydujące dla postanowienia władzy.

Nieobecność w służbie nauczycielki, spowodowana okresem połogu, nie wyciąga żadnej zmiany w jej uprawnieniach służbowych.

Nauczyciel, którego nieobecność na służbie z powodu choroby trwa dłużej niż rok, może być zarządzeniem władzy zwolniony ze stanowiska przy ewentualnym zastosowaniu postanowień ustawy emerytalnej.

O ile stan zdrowia nauczyciela, wymagający poratowania, nie wyklucza możliwości pełnienia obowiązków służbowych, nauczyciel może wstrzymać się od pełnienia służby nie ina-

czej, jak po otrzymaniu urlopu. Prośba o taki urlop ma być do dni 30 rozpatrzona i rozstrzygnięta.

Za czas samowolnej, nieusprawiedliwionej nieobecności w służbie, nauczyciel traci uposażenie. Wypłacone uposażenie winno być potrącone przy najbliższej wypłacie uposażenia. Oprócz tego władza może wytoczyć nauczycielowi dochodzenie dyscyplinarne.

W wypadku, gdy nauczyciel zostanie przez komisję dyscyplinarną uwolniony od zarzutu samowolnej, nieusprawiedliwionej nieobecności, potrąconą część uposażenia należy mu zwrócić.

Art. 29.

Wymiar godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W niedziele i święta nauczyciel jest zasadniczo wolny od zajęć służbowych. Minister wyda rozporządzenie, określające, w jakich wypadkach i którzy nauczyciele będą obowiązani do uczęszczania na nabożeństwa szkolne, oraz do urządzenia konferencji z rodzicami, jeżeli nie będzie można ich urządzić w dni powszednie.

Art. 30.

Ze względu na cel, lata służby lub szczególne warunki nauczania lub warunki osobiste, oznaczona przez Ministra władza może bądź z urzędu, bądź na prośbę obniżyć nauczycielowi wymiar godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych w szkole (art. 29).

W tym przypadku nauczyciel nie może doznać uszczerbku ani w uposażeniu, ani w innych prawach służbowych.

Art. 31.

W razie potrzeby, nauczycielowi, pozostającemu na etacie jednej szkoły, władza może polecić równocześnie spełnianie obowiązków w innej szkole, a to łącznie w obu szkołach w liczbie godzin, nieprzekraczającej odpowiedniej normy, o której mowa w ustępie pierwszym artykułu 29, jeżeli obie szkoły są tej samej kategorii i znajdują się w tej samej miejscowości.

Jeżeli szkoły są różnych kategorii i do szkoły, na której etacie znajduje się nauczyciel, jest przywiązany niższy wymiar godzin, wymiar ten stosuje się i do obowiązków nauczyciela w drugiej szkole, jeżeli zaś do szkoły, na której etacie znajduje się nauczyciel, jest przywiązany wyższy wymiar godzin, wówczas do obowiązków nauczyciela w drugiej szkole stosuje się niższy wymiar, przywiązany do tej szkoły.

Art. 32.

Stosunki służbowe nauczycieli podczas pełnienia służby wojskowej normuje osobna ustawa.

ROZDZIAŁ VI.

Prawa.

Art. 33.

Nauczyciel jest uprawniony do używania należnego mu, stosownie do pisma nominacyjnego, tytułu urzędowego i ma prawo, aby zarówno w stosunkach służbowych, jak i w ogłoszeniach urzędowych określano go tym tytułem.

Tytuły są następujące: dyrektor (przełożona), kierownik(czka), profesor(ka), nauczyciel(ka), nauczyciel(ka) religii, asystent(ka), instruktor(ka), wychowawczyni ochronki.

Art. 34.

Uposażenie nauczyciela oraz normy wynagrodzenia za dodatkowe czynności ponad wymiar godzin obowiązkowych, normują odrębne przepisy.

Przy określaniu wysokości uposażenia uwzględnia się czas służby nauczycielskiej, obliczony na podstawie art. 15 ustawy niniejszej.

Art. 35.

Nauczycielowi i jego najbliższej rodzinie Skarb Państwa zapewnia należytą opiekę lekarską i środki lecznicze w zakresie przewidzianym w osobnej ustawie.

(Ustęp drugi uchylony rozporządzeniem z dnia 28 października 1933 r.) (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660).

Art. 36.

Nauczycielowi służy prawo do zaopatrzenia emerytalnego, a wdowie i siostrom po nim, do zaopatrzenia wdowiego i sierocego, zgodnie z ustawą emerytalną.

Art. 37.

Jeżeli w razie wypadku choroby zakaźnej nauczyciel na życzenia władzy zgodzi się odosobnić od chorych swej rodziny, to należy mu się zwrot powstałych stąd wydatków koniecznych.

Art. 38.

Prawo do uposażenia i wynagrodzenia nie może być pod rygorem nieważności przeniesione na inne osoby.

Art. 39.

Uchylony rozporządzeniem z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660).

Art. 40.

Uchylony rozporządzeniem z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85 poz. 660).

Art. 41.

Uchylony rozporządzeniem z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660).

Art. 42.

Nauczyciele, z wyjątkiem dyrektorów i kierowników, mają prawo podczas feryj szkolnych oddalić się z miejsca zamieszkania, o ile nie przeszkadzają temu szczególne obowiązki, jako to: zastępstwo dyrektora lub kierownika, odbywanie egzaminów itp., przy czym winni podać bezpośredniemu przełożonemu adres i jego zmianę zgodnie z postanowieniem art. 26.

Dyrektorowie i kierownicy po należytym załatwieniu pilnych czynności urzędowych, jeżeli szczególne względy służbowe nie wymagają ich obecności w miejscu służby, mają prawo do urlopu w czasie feryj szkolnych z tym ograniczeniem, że urlop ich w czasie feryj głównych kończy się na 5 dni przed początkiem następnego roku szkolnego.

Rozporządzenie Ministra ureguluje sprawę zastępstwa dyrektorów i kierowników podczas feryj.

Art. 43.

Władza może w każdej chwili wstrzymać rozpoczęcie lub zarządzić przerwanie urlopu lub wypoczynku ferialnego na czas, w którym wymagają tego ważne i niecierpiące zwłoki względy służbowe. Podróż, spowodowaną odwołaniem należy traktować jako podróż służbową.

Art. 44.

Jeżeli skutkiem zarządzenia, o którym mowa w artykule poprzednim, nauczyciel nie miałby w czasie feryj wypoczynku nawet w wymiarze urlopu wypoczynkowego, przepisanego dla urzędników państwowych, służy mu prawo do uzupełniającego urlopu wypoczynkowego w ciągu roku szkolnego.

Art. 45.

Poza feriami nauczyciel może otrzymać płatny lub bezpłatny urlop:

a) dla poratowania zdrowia (ust. 7, art. 28);
b) dla załatwienia ważnych spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych;
c) dla dalszego kształcenia się zawodowego;
d) dla celów naukowych lub oświatowych.

Art. 46.

Jeżeli urlop dla poratowania zdrowia trwa nieprzerwanie dłużej niż rok, a urlop dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych nieprzerwanie dłużej niż dwa miesiące, to za dalszy czas urlopu wstrzymuje się uposażenie służbowe.

Czas trwania takiego urlopu bez uposażenia nie może przenosić lat dwóch; czasu tego nie wlicza się do czasu służby czynnej.

Minister może od przepisów, podanych wyżej w ustępie pierwszym, odstąpić z wyjątkowo ważnych powodów.

Przy obliczeniu rocznego, względnie dwumiesięcznego czasu trwania urlopu, liczy się jako przerwy w urlopie tylko te okresy odbywania czynnej służby, które wynoszą przynajmniej połowę czasu spędzonego bezpośrednio przedtem na urlopie. O ile służba czynna trwa krócej, nie stanowi ona przerwy w urlopie, a szczególne okresy urlopu liczy się razem.

Art. 47.

Nauczyciel stały w ciągu pierwszych 20 lat swej służby czynnej ma prawo otrzymać pięciomiesięczny lub wyjątkowo dłuższy urlop płatny dla celów dalszego kształcenia się zawodowego.

Art. 48.

Przekroczenie urlopu bez należytego usprawiedliwienia uważa się za samowolne uchylenie się od służby, pociągające za sobą skutki, przewidziane w ustępie ósmym art. 28, względnie w ustępie czwartym art. 61.

Art. 49.

Nauczyciel w chwili wyboru do ciała ustawodawczego otrzymuje na czas trwania mandatu urlop bezpłatny.

Czas sprawowania mandatu zalicza się do służby i do wysługi emerytalnej.

Nauczyciela nie można pociągać do odpowiedzialności służbowej za jego działalność w charakterze członka ciała ustawodawczego. Po wygaśnięciu mandatu nauczyciel powraca na poprzednie stanowisko.

Art. 50.

Nauczycielom służy przy pełnieniu obowiązków służbowych prawo do ochrony, przyznawanej ustawami karnymi urzędnikom państwowym.

ROZDZIAŁ VII.

Zmiany w stosunku służbowym.

Art. 51.

Nauczyciel może być w każdej chwili na własną prośbę przeniesiony przez właściwą władzę do innej szkoły.

Jeżeli zdaniem władz szkolnych względy organizacyjne tego wymagają, można przenieść nauczyciela na równorzędne stanowisko do innej szkoły.

Minister może przenieść nauczyciela do innej szkoły, o ile tego wymaga dobro szkoły.

Nauczyciel może być przeniesiony do służby, podlegającej innym przepisom w tym samym dziale zarządu państwowego tylko za jego zgodą bez obniżenia posiadanej grupy uposażenia, jeżeli stosunek służbowy, unormowany innymi przepisami, ma charakter publiczno-prawny. Przeniesienia nauczyciela dokonywa Minister lub też upoważniona przez niego władza szkolna.

Przeniesienie duchownego nauczyciela religii katolickiej następuje w porozumieniu z biskupem diecezjalnym lub — jeżeli odnośne szkoły znajdują się w dwóch diecezjach — z biskupami obu diecezji.

Przy przeniesieniach z urzędu lub w drodze konkursu należy zwrócić nauczycielowi koszty przeniesienia w całości lub w części.

Nauczycielce zamężnej, która w przypadku przeniesienia z urzędu lub dyscyplinarnego miałaby opuścić miejsce stałego zamieszkania swego męża, służy prawo przejścia na własną prośbę w stan pozasłużbowy.

Minister lub też upoważniona przez niego władza szkolna może nauczyciela — za jego zgodą — przydzielić czasowo do służby w innej szkole.

Art. 52.

Do przesiedlenia się należy wyznaczyć nauczycielowi odpowiedni czas i uwolnić go w odpowiednim terminie od pełnienia służby uwzględniając w miarę możliwości jego warunki osobiste, rodzinne i komunikacyjne. Dla objęcia nowego stanowiska nauczyciel ma się zgłosić do bezpośredniego przełożonego, który stwierdzi datę objęcia służby na dekrecie przeniesienia.

Art. 53.

Jeżeli wskutek zmiany organizacji szkoły nie ma możności zatrudnienia nadal nauczyciela stałego, lub też jeżeli zajdą okoliczności nie pozwalające ze względu na dobro służby na dalsze zatrudnienie nauczyciela stałego na odpowiadającej jego stanowisku służbowemu posadzie, Minister może go przenieść w stan nieczynny.

Przez cały czas pozostawania w stanie nieczynnym nauczyciel pobiera przysługujące mu pełne uposażenie służbowe.

Czas, spędzony w stanie nieczynnym, wlicza się tylko do wymiaru emerytury.

Nauczyciel w stanie nieczynnym może być każdego czasu powołany z powrotem do służby czynnej.

O ile jednak powołanie to nie nastąpi w ciągu pół roku od chwili przejścia w stan nieczynny, należy nauczyciela zwolnić przy zastosowaniu odnośnych przepisów ustawy emerytalnej.

Art. 54.

Nauczycielce zamężnej, która wniosła podanie o przeniesienie do miejscowości, będącej miejscem stałego zamieszkania męża, służy prawo przejścia na własną prośbę w stan pozasłużbowy jeżeli podanie jej o przeniesienie nie zoktanie przez władzę uwzględnione (art. 51).

Art. 55.

Nauczycielka zamężna, pozostająca w stanie pozasłużbowym, nie pobiera uposażenia służbowego, a czasu, spędzonego w tym stanie, nie wlicza się jej ani do czasu służby czynnej, ani do wymiaru emerytury.

Art. 56.

Nauczycielka w stanie pozasłużbowym może być każdego czasu powołana do służby czynnej albo wtedy, gdy w miejscu stałego zamieszkania jej męża okaże się możność nadania jej stanowiska służbowego, albo też wtedy, gdy zgodzi się objąć stanowisko w innej, niż miejsce stałego zamieszkania męża, miejscowości.

O ile jednak w ciągu 5 lat od chwili przejścia w stan pozasłużbowy nauczycielka zamężna nie objęła ponownie stanowiska służbowego, lub o ile w tym czasie nie przeszła w stan spoczynku z powodu niezdolności do pracy, należy rozwiązać z nią stosunek służbowy i przyznać jej odprawę w wysokości jednomiesięcznego, pełnego ostatnio pobieranego uposażenia służbowego za każdy pełny rok, przesłużony w państwowej służbie nauczycielskiej.

Art. 57.

Nauczycielowi można powierzyć czasowo czynności w urzędach administracji szkolnej tylko za jego zgodą. Odnośnie do tej służby podlega on przepisom ustawy o państwowej służbie czynnej.

Art. 58.

Do przejścia nauczyciela do innego działu służby państwowej potrzeba zezwolenia właściwej władzy szkolnej.

ROZDZIAŁ VIII.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

Art. 59.

Nauczyciel stały może być zwolniony ze służby, o ile w bezpośrednio po sobie następujących co najmniej półtorarocznych odstępach otrzymał dwukrotnie niedostateczną ocenę kwalifikacyjną. Przy zwolnieniu przyznaje się nauczycielowi uposażenie emerytalne, względnie jeżeli nie nabył praw emerytalnych, odprawę w wysokości określonej w ust. 2 art. 62.

Z nauczycielem religii, który pozbawiony został przez władze duchowne upoważnienia do nauczania religii, rozwiązuje się tym samym stosunek służbowy z pozbawieniem wszelkich praw z niego wynikających. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministrem Skarbu może jednak w wyjątkowych przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, przyznać nauczy-

cielowi religii, który pozbawiony został przez władze duchowne uprawnienia do nauczania religii, zaopatrzenia emerytalnego, o ile nauczyciel taki posiada w dniu pozbawienia go uprawnienia co najmniej 25 lat, zaliczalnych do wysługi emerytalnej w myśl przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych.

Stosunek służbowy nauczyciela stałego może być rozwiązany przez dobrowolne wystąpienie jego ze służby państwowej.

Stosunek służbowy nauczyciela tymczasowego może być rozwiązany albo przez jednostronne zarządzenie władzy pod warunkami, ustawą niniejszą określonymi, albo przez dobrowolne wystąpienie nauczyciela ze służby.

Art. 60.

Zamiar dobrowolnego wystąpienia ze służby nauczyciel powinien zgłosić u właściwej władzy na piśmie.

Rozwiązanie stosunku następuje przez przyjęcie zgłoszenia o wystąpieniu ze służby przez tę władzę, która nauczyciela zamianowała.

Przyjęcie zgłoszenia o wystąpieniu ze służby można uzależnić od należytego oddania urzędowania, ostateczną zaś decyzję co do zgłoszenia o wystąpieniu ze służby odroczyć tylko wtedy, gdy nauczyciel pozostaje w śledztwie karnym albo dyscyplinarnym. lub zalega z zobowiązaniami pieniężnymi, wynikłymi ze stosunku służbowego.

Art. 61.

O ile nauczycielowi nie zakomunikowano żadnej decyzji w sprawie jego zgłoszenia o wystąpieniu ze służby w ciągu czterech tygodni, zgłoszenie to uważa się za przyjęte.

Przeciwko warunkom przyjęcia lub odroczeniu przyjęcia zgłoszenia o wystąpieniu ze służby nauczyciel może wnieść w ciągu dni 14 od dnia doręczenia decyzji zażalenie do władzy bezpośrednio wyższej, która najdalej w ciągu sześciu tygodni wyda ostateczną decyzję.

Zwolnienie w zasadzie następuje w końcu roku szkolnego.

Samowolne uchylenie się od służby w ciągu 4-ch tygodni, o ile nie zostanie przez władze uznane za usprawiedliwione, uważa się za dobrowolne wystąpienie ze służby, co zostaje stwierdzone jednostronnym zarządzeniem władzy, powołanej do mianowania, nie niższej jednak niż II instancji.

Art. 62.

Stosunek służbowy nauczycieli tymczasowych może władza rozwiązać każdej chwili.

Jeżeli taki nauczyciel służył więcej niż rok nienagannie, a nie mają do niego zastosowania przepisy art. 94, należy mu się odprawa w wysokości jednomiesięcznego, pełnego, ostatnio pobieranego uposażenia służbowego za każdy pełny rok, przesłużony w państwowej służbie nauczycielskiej, nie przekraczająca jednak ogółem pięciomiesięcznego jego uposażenia.

Art. 63.

Z nauczycielem tymczasowym, który otrzymał ocenę kwalifikacyjną niedostateczną, należy rozwiązać stosunek służbowy przy zastosowaniu postanowień ust. 2 art. 62.

Art. 64.

W przypadku, przewidzianym w art. 62 i 63 należy nauczycielowi wypowiedzieć stosunek służbowy na trzy miesiące naprzód.

Art. 65.

Nauczyciel i jego rodzina tracą wszelkie prawa, wynikające ze stosunku służbowego:

a) przez dobrowolne wystąpienie nauczyciela ze służby;
b) skutkiem rozwiązania stosunku służbowego w myśl art. 62 z wyjątkiem praw, zastrzeżonych w ustępie drugim art. 62 w art. 94;
c) w razie wydalenia ze służby, o ile orzeczenie dyscyplinarne inaczej nie stanowi.

W przypadku ponownego wstąpienia do służby państwowej może Minister przywrócić prawa, nabyte poprzednią służbą.

Art. 66.

Mianowanie nauczyciela będzie uznane za nieważne, a nauczyciel będzie wydalony ze służby, jeżeli mianowanie uzyskał na podstawie dokumentów fałszywych lub nieważnych lub fałszywego zeznania o posiadanych kwalifikacjach zawodowych, albo wyjdą na jaw okoliczności, w myśl obowiązujących przepisów nie dopuszczające mianowania.

Orzeczenie o unieważnieniu nominacji i wydaleniu ze służby wyda władza, która dokonała nominacji.

ROZDZIAŁ IX.

Odpowiedzialność służbowa. Postanowienia ogólne.

Art. 67.

Bezpośrednio i pośrednio przełożona władza ma prawo wytykać i ganić podległym nauczycielom niewłaściwości w zachowaniu się oraz uchybienia i niedbalstwo w wykonaniu obowiązków służbowych.

Nauczyciel, który przez czyn, zaniechanie lub zaniedbanie uchybia obowiązkowi swego stanowiska (Rozdział V) w służbie i poza służbą, podlega poza sądową odpowiedzialnością karną lub cywilną także odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej.

Art. 68.

Minister wyda osobne rozporządzenie, normujące odpowiedzialność dyscyplinarną nauczycieli tymczasowych.

Art. 69.

Przeciw nauczycielowi, będącemu członkiem ciała ustawodawczego, nie wolno podczas trwania mandatu bez zgody tegoż ciała wdrażać postępowania porządkowego lub dyscyplinarnego, ani wdrożonego dalej prowadzić.

Art. 70.

Nauczyciel, skazany prawomocnym wyrokiem sądu karnego, podlega wydaleniu ze służby bez postępowania dyscyplinarnego, jeżeli wyrok pozbawia go zdolności do piastowania urzędu publicznego.

Art. 71.

Za występki służbowe ponosi nauczyciel odpowiedzialność dyscyplinarną, zaś za wykroczenie służbowe — odpowiedzialność porządkową.

Występkiem służbowym jest takie naruszenie obowiązków służbowych, które powoduje obrazę interesu publicznego, lub naraża dobro publiczne na szkodę.

Wykroczeniem służbowym jest każde naruszenie obowiązku służbowego, nie posiadające wyżej podanych znamion występku służbowego.

Zbieg kilku wykroczeń służbowych lub ich powtarzanie się, jak również wykroczenie wśród okoliczności, szczególnie obciążających, uważa się za występek służbowy.

Do postępowania porządkowego i dyscyplinarnego nie należy rozstrzyganie o pretensjach cywilnych.

Odpowiedzialność za występki i wykroczenia służbowe ulega przedawnieniu, jeżeli w przeciągu lat 5-ciu od chwili ich popełnienia władza nie wymierzyła kary porządkowej lub nie skierowała sprawy do komisji dyscyplinarnej; jeżeli jednak występek zawiera znamiona przestępstwa karnego, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie karne.

KARY

Art. 72.

Karą porządkową jest upomnienie. Kary tej nie wpisuje się do wykazu służbowego.

Przed udzieleniem upomnienia należy dać nauczycielowi możność usprawiedliwienia się na piśmie.

Upomnienia udziela na piśmie z podaniem motywów władza, której szkoła bezpośrednio podlega, lub przełożona władza wyższa.

Przeciwko upomnieniu, udzielonemu przez Ministra, nie ma odwołania; przeciwko upomnieniu, udzielonemu przez inne władze szkolne, nauczyciel może wnieść w ciągu 8 dni odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej.

Art. 73.

Karami dyscyplinarnymi są:

1. nagana;

2. potrącenie jednorazowe, nie przekraczające 20% miesięcznego uposażenia;
3. potrącenie części uposażenia na określony przeciąg czasu, nie więcej wszakże niż 20% miesięcznie;
4. nagana z pozbawieniem awansu i wybieralności na czas od jednego roku do dwóch;
5. odliczenie lat s'użby od roku do trzech;
6. przeniesienie bez zwrotu kosztów przesiedlenia z pozbawieniem urzędu dyrektora lub kierownika przy równoczesnym powierzeniu obowiązków nauczyciela (w ściślejszym znaczeniu) w miejscu, oznaczonym przez Ministra lub władze, którym to prawo przez Ministra przekazane;
7. zwolnienie ze służby państwowej z zachowaniem praw do uposażenia emerytalnego w stosunku do lat rzeczywiście wysłużonych, lub do odprawy;
8. wydalenie z państwowej służby nauczycielskiej;
9. wydalenie z zawodu nauczycielskiego z pozbawieniem zajmowania jakiegokolwiek stanowiska w szkolnictwie państwowym, publicznym lub prywatnym.

Kary wymienione w punktach 5 i 6 pociągają za sobą na przeciąg lat dwóch utratę prawa mianowania na wyższe stanowisko od prawa wyboru i wybieralności do wszystkich władz i ciał, tworzonych lub zasilanych drogą wyboru spośród nauczycielstwa w zakresie administracji szkolnej.

Art. 74.

Kary dyscyplinarne na nauczycieli stałych może nakładać jedynie komisja dyscyplinarna w drodze orzeczenia, wydanego na podstawie wyniku postępowania dyscyplinarnego, przeprowadzonego zgodnie z niniejszą ustawą.

Przy wymierzaniu kar dyscyplinarnych, wymienionych w art. 73, należy w każdym poszczególnym wypadku mieć na względzie donios'ość występku służbowego i powstałych z tego powodu szkód, stopień winy, jako też dotychczasowe zachowanie się nauczyciela.

Kary dyscyplinarne wpisuje się do wykazu służbowego.

Orzeczenia dyscyplinarnego nie można wnieść, ani zmienić zarządzeniem administracyjnym.

Art. 75.

Wydalenie z państwowej służby nauczycielskiej lub z zawodu nauczycielskiego (art. 70 i 73 p. 8 i 9) pociąga za sobą utratę wszystkich praw, związanych z piastowaniem stanowiska, a również prawa do emerytury, lub do odprawy.

Art. 76.

Członkom rodziny wydalonego, może Minister w razie konieczności, zasługujących na uwzględnienie, przyznać odpowiedni stały zasi'ek na utrzymanie, który jednak nie może przewyższać normalnego ich zaopatrzenia wdowiego lub sierocego.

Zasiłek taki można przyznać albo już z chwilą wstrzymania wypłaty uposażenia nauczyciela wydalonego albo od chwili jego śmierci.

Do zasiłku powyższego mają zastosowanie postanowienia ustawy emerytalnej o zawieszeniu lub utracie prawa do zaopatrzenia wdowiego i sierocego.

Zawieszenie w pełnieniu służby.

Art. 77.

Każdy przełożony, powołany do wykonywania bezpośrednio lub pośrednio nadzoru służbowego, ma prawo zawiesić nauczyciela w pełnieniu s'użby, gdy nauczyciel odmówił jawnie posłuszeństwa służbowego wśród szczególnie ważnych okoliczności, albo, gdy ze względu na jakość zarzucanego mu uchybienia obowiązkom służbowym lub godności stanu nauczycielskiego, dalsze pozostawienie go w służbie narazi'oby powagę szkoły lub groziło dobru służby.

W analogicznych przypadkach służy prawo do zawieszenia w służbie również urzędnikowi, któremu powierzono przeprowadzenie wizytacji szkoły; zarządzone jednak w ten sposób zawieszenie może wnieść w'adza przełożona nad urzędnikiem przeprowadzającym wizytację.

Art. 78.

Gdy przeciw nauczycielowi wdrożono postępowanie karno-sądowe lub dyscyplinarne, władza służbowa ma prawo zawiesić go w pełnieniu służby, o ile ze względu na rodzaj i doniosłość zarzuconego mu przestępstwa, lub występku s'użbowego, wskazanym jest usunąć go od wykonywania obowiązków służbowych.

W przypadku zarządzenia względem nauczyciela aresztu śledczego władza zawiesza go w pełnieniu służby.

Przeciwko zarządzeniu zawieszenia w s użbie w myśl ust. 1 art. 77 oraz ust. 1 art. 78 przysługuje zawieszonemu prawo wniesienia zażalenia w terminie dni 5 do władzy bezpośrednio wyższej, a przeciwko zawieszeniu, zarządzonemu na podstawie ust. 2 art. 77 — do władzy przełożonej nad urzędnikiem, który zawieszenie zarządził. Wniesienie zażalenia nie wstrzymuje skutków zawieszenia. O każdym zawieszeniu w s'użbie zawiadamia władza służbowa bezzwłocznie władzę bezpośrednio wyższą, która może z urzędu uchylić zawieszenie.

Władza zarządzając zawieszenie w służbie, może ograniczyć na czas jego trwania uposażenie nauczyciela najwyżej do połowy; poczynając od dnia pierwszego miesiąca następującego po zawieszeniu.

Takiego ograniczenia uposażenia może władza dokonać również w stosunku do nauczyciela zawieszonego na podstawie art. 77.

Przeciw zarządzeniu, zmniejszającemu uposażenie, może nauczyciel wnieść zażalenie do władzy wyższej w ciągu dni 5 od doręczenia. Zażalenie nie wstrzymuje wykonania. Jeżeli na skutek zażalenia decyzja zostanie uchylona, wyp'aca się nauczycielowi wstrzymaną część uposażenia.

Zawieszenie w służbie kończy się najpóźniej z chwilą ostatecznego zakończenia postępowania dyscyplinarnego.

O ile jednak przyczyny, które spowodowały zawieszenie, odpadną wcześniej, właściwa władza uchyla zawieszenie, nie czekając końca postępowania dyscyplinarnego.

Art. 79.

Gdy obwinionego skazano na karę dyscyplinarną, czasu zawieszenia w służbie nie zalicza się do czasu s użby czynnej.

W tych przypadkach oraz wówczas, gdy nauczyciela wydalono w drodze administracyjnej lub wskutek zasądzenia go wyrokiem sądu karnego, nie służy mu prawo otrzymania części uposażenia, której wypłatę wstrzymano na czas zawieszenia go w pełnieniu służby.

O ile natomiast postępowanie dyscyplinarne umorzono lub obwinionego uwolniono w postępowaniu dyscyplinarnym — czas zawieszenia liczy się do czasu służby czynnej, a oprócz tego należy wypłacić mu część uposażenia, którą wstrzymano na czas zawieszenia.

Organizacja komisyj dyscyplinarnych i postępowanie dyscyplinarne.

Art. 80.

Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli, powołuje się komisje dyscyplinarne.

Komisje dyscyplinarne dla nauczycieli są następujące:
1. okręgowe komisje dyscyplinarne przy władzach, podlegających bezpośrednio Ministrowi,
2. komisja dyscyplinarna przy Ministrze,
3. odwoławcza komisja dyscyplinarna przy Ministrze.

Gdy utworzenie okręgowej komisji dyscyplinarnej nie jest możliwe z powodu ma'ego składu personelu, może Minister orzekanie przekazać innej okręgowej komisji dyscyplinarnej lub komisji dyscyplinarnej przy Ministrze.

Art. 81.

Skład komisji dyscyplinarnych, ich właściwość, tryb postępowania dyscyplinarnego, oraz przepisy o kosztach postępowania dyscyplinarnego, ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów w drodze rozporządzenia, przestrzegając zasady, że członkowie komisji dyscyplinarnych są w wykonywaniu swoich funkcji samodzielni i niezawiśli, i że od orzeczenia komisji dyscyplinarnej, wydanego w I-ej instancji, może zarówno obwiniony, jak rzecznik dyscyplinarny odwołać się do odwoławczej komisji dyscyplinarnej z powodu orzeczenia o winie i karze.

Art. 82.

W celu strzeżenia dobra s'użby, naruszonego przez uchybienie obowiązkom służbowym, władza, przy której istnieje komisja dyscyplinarna, wyznacza z grona podległych sobie

urzędników lub nauczycieli rzecznika dyscyplinarnego z odpowiednią ilością zastępców.

Prawa i obowiązki rzeczników dyscyplinarnych ustala w drodze rozporządzenia Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Art. 83.

Nauczycielowi, pociągniętemu do odpowiedzialności dyscyplinarnej, wolno przybrać sobie w postępowaniu dyscyplinarnym obrońcę spośród funkcjonariuszów państwowych, zamieszkałych na obszarze, na który rozciąga się zakres działania komisji dyscyplinarnej.

Prawa i obowiązki obrońcy, tudzież przepisy o przydawaniu obwinionemu obrońcy z urzędu ustala w drodze rozporządzenia Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów.

Art. 84.

Pisma, dotyczące postępowania dyscyplinarnego, wolne są od wszelkich opłat skarbowych.

Odpowiedzialność nauczycieli w stanie nieczynnym, pozasłużbowym i w stanie spoczynku.

Art. 85.

Nauczyciele w stanie nieczynnym pozasłużbowym podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej z powodu:

1. naruszenia obowiązków służbowych, którego dopuścili się jeszcze w czasie służby czynnej;
2. rażącego naruszenia obowiązków, ciążących na nich w myśl ustawy niniejszej.

Nauczyciele przeniesieni w stan spoczynku, podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej:

1. z powodu naruszenia obowiązków służbowych, którego dopuścili się w czasie służby czynnej;
2. z powodu naruszenia obowiązków po przejściu w stan spoczynku przepisów art. 24 ustawy niniejszej.

Art. 86.

Odnośnie do nauczycieli, będących w stanie nieczynnym, pozasłużbowym lub spoczynku, mają analogiczne zastosowanie postanowienia, dotyczące dochodzenia i postępowania dyscyplinarnego względem nauczycieli czynnych.

Na nauczycieli tych nakłada się następujące kary dyscyplinarne:

1. naganę;
2. stałe lub czasowe zmniejszenie uposażenia najwyżej o 25%;
3. w razie okoliczności, szczególnie obciążających, utratę wszelkich praw, wypływających z ich stosunku do Państwa, w tej liczbie uposażenia i zaopatrzenia dla członków rodziny z możnością zastosowania analogicznego postanowienia artykułu 76 niniejszej ustawy.

Właściwą do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciwko nauczycielowi w stanie nieczynnym, pozasłużbowym lub spoczynku jest komisja dyscyplinarna, która była właściwą w chwili przejścia nauczyciela w stan nieczynny, pozasłużbowy lub stan spoczynku.

ROZDZIAŁ X.

Postanowienia przejściowe.

Art. 87.

Nauczycieli, którzy w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów, posiadają charakter nauczycieli stałych, uważa się za stałych w rozumieniu art. 8 niniejszej ustawy o ile posiadają obowiązujące w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy kwalifikacje zawodowe.

Za nauczycieli stałych w rozumieniu art. 8 ustawy niniejszej uważa się również tych, w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej czynnych na obszarze okręgów szkolnych: białostockiego, lubelskiego, łódzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego nauczycieli publicznych szkół powszechnych, którzy przed wejściem w życie ustawy niniejszej ukończyli przepisany w punkcie 1 art. 8 trzyletni okres nieprzerwanej pracy nauczycielskiej oraz posiadali świadectwo złożenia pierwszego egzaminu nauczycielskiego lub kwalifikacje zawodowe, uznane przez Ministra za równorzędne z kwalifikacjami nabytymi przez złożenie pierwszego egzaminu nauczycielskiego.

Art. 88.

Nauczyciele, którzy nie podlegają przepisom art. 87, a do dnia wejścia w życie ustawy niniejszej ukończyli przepisany w punkcie 1 art. 8 trzyletni okres nieprzerwanej pracy nauczycielskiej oraz posiadali przepisane dla ustalenia w zawodzie nauczycielskim kwalifikacje zawodowe, — z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej stają się stałymi w rozumieniu art. 8, o ile z dotychczas prowadzonych wykazów kwalifikacyjnych (tzw. arkuszy nauczycielskich, tabel kwalifikacyjnych itp.) nie wynika, iż praca ich w ostatnich 2-ch latach przed wejściem w życie ustawy niniejszej nie może być uznana za zadowalającą w rozumieniu przepisów ustawy niniejszej.

Nauczyciele zaś, których praca w ostatnich 2-ch latach przed wejściem w życie ustawy nie może być na podstawie dotyhczasowych wykazów uznana za zadowalającą, winni być do dnia 31 grudnia 1927 r. zwizytowani i — o ile otrzymają ocenę pracy zadowalającą — zaliczeni do nauczycieli stałych.

Nauczyciele, którzy na podstawie art. 87 lub artykułu niniejszego zostaną uznani za stałych w rozumieniu art. 8 ustawy, otrzymają dekrety ustalenia z ważnością od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej.

Do czasu ustawowego uregulowania sprawy kwalifikacyj zawodowych dla nauczycieli szkół tych kategoryj, dla których nie ma ustawowych przepisów o zawodowych kwalifikacjach nauczycielskich, Ministrowi przysługuje prawo określania, jakie kwalifikacje zawodowe nauczycieli tych szkół są wystarczające dla ustalenia.

Art. 89.

Dyrektor względnie kierownik szkoły, który przed wejściem w życie ustawy niniejszej uzyskał to stanowisko drogą konkursu, z chwilą wejścia w życie ustawy niniejszej zostaje uznany za mianowanego na to stanowisko w rozumieniu art. 11 ustawy.

Nauczyciele, którzy pozostając w zawodzie nauczycielskim co najmniej lat 12, pełnią obowiązki dyrektorów względnie kierowników szkół nieprzerwanie co najmniej lat 3, licząc wstecz od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej, zostają uznani za mianowanych z dniem 1-go stycznia 1927 r. w rozumieniu art. 11 na stanowisko dyrektorów, względnie kierowników, o ile posiadają obowiązujące w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej kwalifikacje zawodowe.

Nauczyciele objęci art. 92, którzy zostali przyjęci przez władze polskie od władz okupacyjnych i pracują w zawodzie nauczycielskim co najmniej lat 12, licząc wstecz od daty wejścia w życie niniejszej ustawy, mogą zostać kierownikami szkół (art. 12) z chwilą, gdy złożą przepisane egzaminy uzupełniające lub zostaną od nich zwolnieni.

Art. 90.

Postanowienia ustępów: czwartego, piątego i szóstego art. 15 mają analogiczne zastosowanie w tych wypadkach, gdy przerwa w służbie względnie praca kontraktowa miała miejsce przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Art. 91.

Jeżeli nauczyciel stały (art. 87 i 88) zajmuje w chwili wejścia w życie ustawy posadę, uzyskaną drogą konkursu, lub też zajmuje ją nieprzerwanie nie mniej niż dwa lata, zostaje uznany za mianowanego na stałe na posadzie nauczyciela (art. 11), o ile posada zostanie uznana za stałą.

Art. 92.

Nauczyciele tymczasowi, którzy w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy korzystali z praw, przyznanych im postanowieniami § 7 artykułu 22 (dawniej 23) ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o ustalaniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. P. P. P. Nr. 44, poz. 311) zmienionej ustawą z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 2, poz. 6) i ustawą z dnia 15-go stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 88) zachowują te prawa nadal aż do dnia 31-go sierpnia 1927 r.

Art. 93.

Nauczycielom czynnym w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy może Minister zaliczyć do wymiaru uposażenia cały czas służby wojskowej — z wyjątkiem czasu pełnienia obowiązkowej służby wojskowej w szeregach.

Art. 94.

Nauczyciel tymczasowy, czynny w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, uzyskuje wszelkie prawa z ustawy emerytalnej, narówni z nauczycielem sta ym, jeżeli władza nie rozwiąże z nim stosunku służbowego przed upływem czasu w którym funkcjonariusz państwowy, mianowany na stałe, nabywa prawo do emerytury.

Art. 95.

Na czas trudności mieszkaniowych przepisy ustępu pierwszego art. 26 należy stosować przy uwzględnieniu miejscowych warunków mieszkaniowych i osobistych nauczyciela.

Art. 96.

Na czas przejściowy, aż do odwołania przez Ministra zawiesza się moc obowiązującą postanowienia art. 47, które będzie wykonywane w granicach faktycznej możliwości.

ROZDZIAŁ XI.

Postanowienia końcowe.

Art. 97.

W wypadkach, gdy w przepisach niniejszej ustawy użyto wyrazu „Minister" bez bliższego określenia, należy rozumieć: Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 97a.

Na obszarze województwa śląskiego przepisy ustawy niniejszej stosuje się z następującymi zmianami:

1. Przez nauczycieli i kierowników szkół powszechnych rozumie się także kierowników, którym według dotychczasowych przepisów przysługuje tytuł rektorów, konrektorów i nauczycieli szkół wydziałowych, a przez prefektów — księży katechetów.

2. (uchylony ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 roku — Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 243).

3. Służbę nauczycielską, przebytą przez nauczyciela w szkole wymienionej w art. 1, a w szczególności w szkole, utrzymywanej przez związek samorządu terytorialnego, traktuje się narówni ze s'użbą nauczycielską, przebytą w szkole państwowej, — przy ocenie nabycia przez nauczyciela prawa do zaopatrzenia emerytalnego oraz przy wymiarze tego zaopatrzenia, bez względu na to, czy z uwagi na ostatnie miejsce służbowe, zajmowane przez nauczyciela w służbie czynnej przed rozwiązaniem stosunku służbowego, wypłacanie emerytury następować powinno przez Skarb Państwa, czy przez Skarb Śląski. Jeżeli nauczyciel przez okres służby, spędzonej w szkole, utrzymywanej przez związek samorządu terytorialnego nie op'acał opłat emerytalnych w wysokości, obowiązującej każdocześnie nauczycieli płatnych ze Skarbu Państwa, wówczas okres tej służby będzie mu zaliczony przy wymiarze emerytury tylko pod warunkiem uiszczenia za ten okres służby tych opłat emerytalnych. O wysokości tych opłat decydują przepisy, obowiązujące w okresie, który ma być zaliczony do wys'ugi emerytalnej. Postanowienia te mają analogiczne zastosowanie przy ocenie prawa do pensji sierocej po nauczycielu oraz przy wymiarze tych zaopatrzeń.

4. Ilekroć ustawa niniejsza wymienia kuratora okręgu szkolnego, należy przez ten urząd rozumieć Wojewodę Śląskiego.

5. Z dniem wejścia w życie postanowień, zawartych w punktach 1. — 4., tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w sprawach unormowanych ustawą niniejszą.

Art. 98.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 99.

Ustawa z dnia 1-go lipca 1926 roku o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 92, poz. 530) wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z pierwszym dniem czwartego miesiąca, następującego po jej ogłoszeniu.

Z chwilą wejścia w życie przytoczonej w ustępie poprzednim ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w przedmiotach, unormowanych tą ustawą.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r., zmieniające i uzupełniające postanowienia ustawy z dnia 1-go lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 592), wchodzi w życie po up ywie siódmego dnia od dnia ogłoszenia.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21-go października 1932 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 1-go lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 773), wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej z dniem 1-go listopada 1932 roku.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 660) w sprawie zmiany art. 15, 29, 34, 35, 39, 40 i 41 ustawy z dnia 1-go lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli wchodzi w życie z dniem 1-go lutego 1934 r.; postanowienia art. 97a zyskują moc obowiązującą z dniem 30 października 1933 r.

Ustawa z dnia 9 kwietnia 1938 r. o zmianie ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 243) — wchodzi w życie z dniem 20 kwietnia 1938 r.

Poz. 2.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 10 sierpnia 1937 r. (BP—18267/37)

O wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873 z r. 1932), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660) postanawiam, co następuje:

PRZEPISY SZCZEGÓLNE

I. Przedszkola.

§ 1. (1) Wychowawczyni przedszkola zobowiązana jest do prowadzenia zajęć wychowawczych w wymiarze 30 godzin tygodniowo.

(2) Kierowniczka przedszkola obowiązana jest do prowadzenia zajęć wychowawczych w wymiarze 28 godzin tygodniowo. W przedszkolach o trzech i więcej oddziałach odlicza się kierowniczce z obowiązkowego wymiaru zajęć po dwie godziny tygodniowo za każdy oddział powyżej dwóch.

II. Publiczne szkoły powszechne.

§ 2. (1) Nauczyciel szkoły powszechnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 30 godzin tygodniowo.

(2) Prefektowi szkoły powszechnej odlicza się od powyższego wymiaru godzin nauczania 6 godzin na zajęcia duszpasterskie, związane z praktykami religijnymi uczniów.

§ 3. Nauczyciel szkoły powszechnej specjalnej, względnie oddziału specjalnego (pomocniczego), obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 28 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 4. (1) Kierownik szkoły powszechnej obowiązany jest zgodnie z postanowieniami statutu publicznych szkół powszechnych do udzielania nauki w wymiarze:

28 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 3 nauczycielach.

24 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkołach o 4 nauczycielach.

22 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 5 nauczycielach.

20 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 6 nauczycielach.

(2) Przy liczbie nauczycieli nie mniejszej od 7, kierownik otrzymuje za każdy oddział powyżej 7 — dwie godziny tygodniowo dalsze zniżki, a więc przy ośmiu oddziałach uczy 18 godzin tygodniowo, przy dziewięciu oddziałach — 16 godzin tygodniowo itd.

§ 5. Kierownik szkoły powszechnej specjalnej obowiązany jest, zależnie od liczby nauczycieli względnie oddziałów, do udzielania nauki w wymiarze godzin, przewidzianym w § 4, zmniejszonym o 2.

§ 6. Nauczyciel szkoły powszechnej, powołany do pracy instruktorskiej, otrzymuje na czas pełnienia tej pracy zniżkę obowiązującego go wymiaru godzin nauczania do 6 tygodniowo. W wyjątkowych przypadkach Minister może zmniejszyć mu ten wymiar lub zwolnić go całkowicie od godzin lekcyjnych.

III. Szkoły średnie ogólnokształcące i zakłady kształcenia nauczycieli.

§ 7. Nauczyciel szkoły średniej ogólnokształcącej (gimnazjum i liceum) i seminarium dla wychowawczyń przedszkoli, obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

a) 27 godzin lekcyjnych tygodniowo w I. kategorii przedmiotów, obejmującej: rysunek, zajęcia praktyczne, śpiew i muzykę, ćwiczenia cielesne, przysposobienie wojskowe, przysposobienie sportowe,
b) 23 godzin lekcyjnych tygodniowo w II-ej kategorii przedmiotów, obejmującej: religię, historię, geografię, higienę, filozofię, zagadnienia życia współczesnego.
c) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w III-ej kategorii przedmiotów, obejmującej: języki, matematykę, fizykę, chemię, biologię.

§ 8. (1) Nauczyciel Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego, Państwowego Instytutu Robót Ręcznych i pedagogium, obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 18 godzin lekcyjnych tygodniowo.

(2) Nauczyciel liceum pedagogicznego obowiązany jest do pełnienia wszystkich czynności, związanych z przygotowaniem zawodowym uczniów, oraz do udzielania nauki w następującym wymiarze:

a) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w I-ej kategorii przedmiotów, obejmującej: rysunek, zajęcia praktyczne, przysposobienie wojskowe, przysposobienie sportowe, śpiew i muzykę, gospodarstwo domowe, higienę szkolną, ćwiczenia cielesne,
b) 18 godzin lekcyjnych tygodniowo w II-ej kategorii przedmiotów, obejmującej: religię, naukę języków, historię, matematykę, fizykę i chemię, biologię, geografię, pracę społeczno - wychowawczą, przedmioty pedagogiczne.

§ 9. Nauczyciel Państwowego Instytutu Nauczycielskiego obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 15 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 10. Dyrektor (przełożona), względnie pełniący obowiązki dyrektora (przełożonej)

a) Państwowego Instytutu Nauczycielskiego, oraz pedagogium i liceum pedagogicznego, przy których jest zorganizowany internat, — obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 4 godzin lekcyjnych tygodniowo,
b) Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego, Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, Państwowego Instytutu Robót Ręcznych, szkoły średniej ogólnokształcącej, obejmującej gimnazjum i liceum pedagogicznego, — obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin lekcyjnych tygodniowo,
c) seminarium dla wychowawczyń przedszkoli, szkoły średniej ogólnokształcącej, obejmującej tylko gimnazjum, — obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 8 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 11. Nauczyciel szkoły ćwiczeń lub publicznej szkoły powszechnej, spełniającej zadania szkoły ćwiczeń, obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 23 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 12. (1) Kierownik (nauczyciel, pełniący obowiązki kierownika) szkoły ćwiczeń, lub publicznej szkoły powszechnej, spełniającej zadania szkoły ćwiczeń, obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze:

18 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 2 oddziałach czynnych,

16 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 3 — 4 oddziałach czynnych,

14 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 5 — 6 oddziałach czynnych,

12 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 7 oddziałach czynnych.

(2) Pełniący obowiązki kierownika szkoły ćwiczeń nauczyciel przedmiotów pedagogicznych w liceum pedagogicznym, obowiązany jest do udzielania nauki łącznie w liceum pedagogicznym i szkole ćwiczeń w wymiarze:

15 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy szkoła liczy 2 oddziały czynne,

13 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy szkoła liczy 3—4 oddziały czynne,

11 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy szkoła liczy 5—6 oddziałów czynnych,

9 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy szkoła liczy 7 oddziałów czynnych.

§ 13. (1) Nauczyciel szkoły średniej ogólnokształcącej, liceum pedagogicznego lub pedagogium, powołany do pracy instruktorskiej, otrzymuje na czas pełnienia tej pracy zniżkę obowiązującego go wymiaru godzin nauczania do 6 godzin lekcyjnych tygodniowo. W wyjątkowych przypadkach Minister może go zwolnić całkowicie od obowiązku udzielania nauki.

(2) Nauczyciel szkoły średniej ogólnokształcącej, liceum pedagogicznego lub pedagogium, pełniący obowiązki kierownika ogniska metodycznego, otrzymuje na czas pełnienia tej pracy zniżkę obowiązującego go wymiaru godzin lekcyjnych tygodniowo.

IV. Szkoły zawodowe.

§ 14. (1) Nauczyciel szkoły zawodowej obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

a) 27 godzin lekcyjnych w I kategorii przedmiotów, obejmującej: pisanie na maszynie, zajęcia warsztatowe, zajęcia praktyczne z wyjątkiem szkół średnich rolniczych, liceów rolniczych, liceów gospodyń wiejskich oraz szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnym II stopnia, muzykę, śpiew, ćwiczenia cielesne, przysposobienie wojskowe, przysposobienie sportowe,
b) 23 godzin lekcyjnych tygodniowo w II kategorii przedmiotów, obejmującej: religię, historię, higienę z wyjątkiem liceów gospodarstwa domowego oraz szkół przysposobienia w gospodarstwie rodzinnym II-go stopnia, naukę o Polsce współczesnej, zajęcia praktyczne w szkołach średnich rolniczych, liceach rolniczych, liceach gospodyń wiejskich oraz w szkołach przysposobienia w gospodarstwie rodzinnym II stopnia;
c) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w III kategorii przedmiotów, obejmujacej: naukę ogólną języków, prawoznawstwo (zasady prawa) z wyjątkiem liceów administracyjnych i mierniczych, pedagogię, psychologię, rachunki i matematykę z wyjątkiem liceów przemysłowych męskich, geometrię wykreślną, perspektywę, fizykę, chemię ogólną, przedmioty przyrodnicze, ćwiczenia w pracowniach: fizycznej, chemicznej ogólnej i przyrodniczej, geografię gospodarczą z wyjątkiem szkół handlowych i kupieckich, zagadnienia gospodarcze i społeczno - państwowe z wyjątkiem liceów rolniczych oraz liceów gospodyń wiejskich, politykę agrarną, stenografię, estetykę, rysunek, rysunek zawodowy, w szkołach stopnia gimnazjalnego i niższego, rysunek techniczny, rysunek z ćwiczeniami plastycznymi, rysunek odręczny, rysunek zawodowy artystyczny;
d) 18 godzin lekcyjnych tygodniowo w IV-ej kategorii przedmiotów, obejmujacej przedmioty, wymienione w programach nauki, jako przedmioty zawodowe, a nie zaliczone do poprzednich kategoryj, a nadto matematykę w liceach przemysłowych męskich, mechanikę

techniczną, chemię z materiałoznawstwem, higienę w liceach gospodarstwa domowego oraz w szkołach przysposobienia w gospodarstwie rodzinnym II stopnia, naukę języków w zastosowaniu do zawodu w szkołach kupieckich, handlowych i hotelarskich, chemię w liceach rolniczych oraz w liceach gospodarstwa domowego, współczesne zagadnienia społeczno-państwowe i gospodarcze w liceach rolniczych oraz w liceach gospodyń wiejskich.

(2) Ponadto każda z wymienionych kategoryj obejmie przedmioty i ćwiczenia, które Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do niej zaliczy.

§ 15. (1) Kierownik warsztatów w szkole męskiej obowiązany jest do pełnienia wszystkich czynności, związanych z kierownictwem, warsztatami i zajęciami praktycznymi uczniów, przez cały okres pracy uczniów w warsztatach szkolnych oraz do udzielania nauki:

a) gdy zajęcia uczniów w warsztatach trwają od 10 do 23 godzin tygodniowo — w wymiarze od 14 do 9 godzin lekcyjnych tygodniowo, w zależności od decyzji Ministerstwa,

b) gdy zajęcia uczniów w warsztatach trwają 24 lub więcej godzin tygodniowo — w wymiarze 8 do 6 godzin lekcyjnych tygodniowo z tym, że ogólny wymiar godzin czynności w warsztatach i godzin nauczania wynosi 32 godziny tygodniowo.

(2) Kierownik(czka) warsztatów w szkole żeńskiej obowiązany(a) jest do pełnienia wszystkich czynności związanych z kierownictwem warsztatami i zajęciami praktycznymi uczennic, w ogólnym wymiarze 36 godzin tygodniowo, a w tym do udzielania nauki w wymiarze uzupełniającym godziny zajęć warsztatowych do 36 godz. tygodniowo, lecz nie mniejszym niż 12 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 16. Kierownik wydziału, względnie działu, obowiązany jest do pełnienia wszystkich czynności, związanych z kierownictwem, oraz do udzielania nauki w wymiarze od 12 do 18 godzin lekcyjnych tygodniowo zależnie od wielkości wydziału (działu) i decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 17. Asystent względnie instruktor szkoły zawodowej, obowiązany jest do pełnienia czynności asystenckich lub instruktorskich w wymiarze 36 godzin tygodniowo.

§ 18. Asystent, względnie instruktor szkoły zawodowej, który nie może być zajęty czynnościami asystenckimi, względnie instruktorskimi w pełnym wymiarze godzin, określonym w § 17, obowiązany jest do pracy związanej z prowadzeniem pracowni, względnie warsztatów w liczbie godzin brakującej mu do pełnego wymiaru.

§ 19. Dyrektor szkoły zawodowej obowiązany jest niezależnie od pełnienia czynności dyrektora szkoły do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin lekcyjnych tygodniowo.

V. Szkoły artystyczne.

§ 20. Nauczyciel konserwatorium muzycznego obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

a) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w I kategorii przedmiotów, obejmującej; naukę gry na fortepianie dodatkowym, akompaniament, naukę gry na instrumentach perkusyjnych, ćwiczenia ruchowe (np. gimnastykę rytmiczną), język włoski, łacinę, kostiumologię, charakteryzację, inspekcję orkiestry i chóru,

b) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w II kategorii przedmiotów, obejmującej: niższe i średnie kursy gry na fortepianie, skrzypcach, altówce, wiolonczeli i organach, naukę gry na instrumentach dętych, kontrabasie i harfie (wszystkie kursy), zasady muzyki, solfeż, harmonię, kontrapunkt, instrumentoznawstwo, historię muzyki, czytanie partytur, naukę o formach, psychologię, logikę, akustykę, estetykę, pedagogikę ogólną i specjalną, reżyserię i korepetycje w klasie operowej, rytuał kościelny dla organistów.

c) 18 godzin lekcyjnych tygodniowo w III kategorii przedmiotów, obejmującej: wyższe kursy fortepianu, skrzypiec, altówki, wiolonczeli, organów, teorię i kompozycję specjalną, dyrygenturę, śpiew solowy oraz orkiestrę, chór i zespoły kameralne.

d) 12 godzin lekcyjnych tygodniowo w IV kategorii przedmiotów, obejmującej: kursy repertuarowe (wirtuozowskie) oraz cykl nauk muzykologicznych.

§ 21. Dyrektor (rektor) konserwatorium muzycznego obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin lekcyjnych tygodniowo, a zastępca dyrektora (wicerektor) — 12 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 22. Nauczyciel Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 18 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 23. Dyrektor Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 24. Nauczyciele, asystenci, instruktorzy i dyrektorzy Instytutów Sztuk Plastycznych, obowiązani są do udzielania nauki i innych zajęć w wymiarze, określonym w § § 14 punkt d), 15, 16, 17, 18, 19.

PRZEPISY WSPÓLNE

§ 25. Oprócz udzielania nauki, względnie pełnienia czynności asystenckich lub instruktorskich do ogółu zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół należy spełnianie wszystkich czynności, przewidzianych osobnymi przepisami.

§ 26. (1) Gdy szczególne warunki organizacyjne szkoły w związku z planem godzin będą tego wymagały, nauczyciele i kierownicy szkół obowiązani są do udzielania nauki, względnie pełnienia czynności asystenckich lub instruktorskich w wymiarze wyższym, niż określony przepisami szczególnymi — czyli w godzinach nadliczbowych.

(2) Wymiar godzin nadliczbowych, do którego nauczyciele są zobowiązani, nie może przekraczać:

a) dla nauczycieli wszystkich typów szkół — 4 godzin tygodniowo,

b) dla kierowników wydziałów — 3 godzin tygodniowo,

c) dla dyrektorów i kierowników wszystkich typów szkół powszechnych (specjalnych) — 2 godzin tygodniowo.

(3) Kierownicy warsztatów, asystenci i instruktorzy w szkołach zawodowych zobowiązani są do pełnienia czynności w godzinach nadliczbowych w takim wymiarze, jaki wynika z warunków organizacyjnych szkoły w związku z planem godzin.

(4) Kierownicy publicznych szkół powszechnych (specjalnych) nie mogą być zatrudnieni w godzinach nadliczbowych.

§ 27. Za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje nauczycielowi (asystentowi, instruktorowi) dodatek służbowy w wysokości, określonej osobnymi przepisami.

§ 28. (1) Nauczyciel (kierownik wydziału, działu, warsztatu), asystent, instruktor i dyrektor (kierownik, przełożona), który otrzymał na podstawie właściwych przepisów zniżkę obowiązującego go wymiaru godzin nauczania, względnie wymiaru godzin czynności asystenckich lub instruktorskich nie może być w tym czasie zatrudniony w godzinach nadliczbowych.

(2) Przepis ustępu poprzedniego nie dotyczy nauczycieli, pełniących obowiązki kierowników ognisk metodycznych, którzy mogą być zatrudnieni w godzinach nadliczbowych w wymiarze najwyżej 3 godzin tygodniowo.

§ 29. (1) Nauczyciel, który zgodnie z przepisanym planem godzin nie udzielał w pewnych okresach roku szkolnego nauki w obowiązującym go wymiarze godzin lekcyjnych tygodniowo, powinien tę brakującą liczbę godzin lekcyjnych, o ile organizacja planu nauki tego wymaga, uzupełnić w innych okresach roku szkolnego, przy czym nie można go zobowiązać do większej liczby godzin, niż 32 tygodniowo.

(2) Gdy wskutek tego w pewnych okresach nauczyciel udzielał nauki w wymiarze wyższym od normalnie go obowiązującego, prawo do dodatku służbowego za godziny nadliczbowe przysługiwać mu będzie dopiero po uzupełnieniu wszystkich godzin, brakujących mu do normalnego wymiaru w poszczególnych okresach roku szkolnego.

§ 30. (1) Nauczyciel, przydzielony do szkoły innego typu, obowiązany jest do udzielania nauki i innych zajęć w wymiarze przewidzianym dla nauczycieli tej szkoły, do której został przydzielony.

(2) Postanowienia poprzedniego ustępu nie dotyczą nauczyciela, pozostającego na etacie jednej szkoły, któremu władza poleciła równocześnie spełnianie obowiązków w innej szkole.

§ 31. (1) Jeżeli nauczyciel naucza przedmiotów, należących do różnych kategoryj, to za kategorię zasadniczą, według której oznacza się obowiązujący go wymiar godzin lek-

cyjnych, przyjmuje się kategorię, obejmującą przedmioty, do nauczania których posiada kwalifikacje nauczycielskie, lub które głównie studiował, względnie te, których naucza w największej liczbie godzin.

(2) Przy równej liczbie godzin nauczania, przedmiotów różnych kategoryj, za kategorię zasadniczą, według której oznacza się obowiązujący nauczyciela wymiar godzin lekcyjnych, przyjmuje się kategorię przedmiotów, do nauczania których posiada kwalifikacje.

(3) Jeżeli nauczyciel, o którym mowa w ustępie poprzednim, udziela lekcyj przedmiotów kategorii zasadniczej w liczbie godzin, nie dosięgającej obowiązującego go w tej kategorii przedmiotów wymiaru, wówczas powinien brakującą liczbę godzin uzupełnić równą jej liczbą godzin, udzielanych przez niego przedmiotów innych kategoryj.

(4) Nauczyciel ćwiczeń cielesnych może brakującą mu do obowiązującego go wymiaru liczbę godzin lekcyjnych uzupełnić godzinami przysposobienia sportowego, prowadzonego przez niego w szkole w godzinach popołudniowych, a jeśli nauczyciel ten jest lekarzem, może brakującą liczbę godzin lekcyjnych uzupełnić godzinami zajęć higieniczno-lekarskich.

(5) Nauczyciel, będący kierownikiem pedagogicznym hufca szkolnego, może brakującą mu do obowiązującego wymiaru liczbę godzin lekcyjnych uzupełnić najwyżej 4 godzinami zajęć w hufcu szkolnym.

(6) Nauczyciel, będący wychowawcą internatu, może brakującą mu do obowiązującego wymiaru liczbę godzin lekcyjnych uzupełnić najwyżej 10 godzinami wychowawstwa w internacie. W tym przypadku nie przysługuje mu dodatek służbowy wychowawcy internatu, a za pozostałe ewentualnie z liczby 10 godziny wychowawstwa, przekraczające obowiązujący go wymiar godzin nauczania, otrzymuje dodatek służbowy za godziny nadliczbowe.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 32. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1937 r.

(2) Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy wydane dotychczas w sprawach objętych rozporządzeniem niniejszym, w szczególności rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 4), z dnia 26 maja 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 57) i z dnia 29 października 1934 r. o wymiarze zajęć asystentów i instruktorów w szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 8, poz. 123).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
W. Świętosławski.

Poz. 3.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OŚWIATY

z dnia 11 września 1945 r. (Nr II Sr—1124/45 N)

w sprawie wprowadzenia nauki śpiewu jako przedmiotu obowiązującego w szkołach średnich ogólnokształcących na terenie okręgów szkolnych zachodnich.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. Ośw. r. 1945, Nr 4, poz. 170)

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 roku o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam co następuje:

§ 1. Wprowadzam naukę śpiewu z muzyką, jako przedmiotu obowiązkowego w wymiarze 1 godziny tygodniowo we wszystkich szkołach średnich ogólnokształcących na terenie okręgów szkolnych: Śląsko-Dąbrowskiego, Wrocławskiego, Szczecińskiego, Olsztyńskiego, Poznańskiego i Pomorskiego.

§ 2. Do czasu wydania nowego programu tego przedmiotu obowiązuje program wprowadzony rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12-go lipca 1934 r.

§ 3. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1945 r.

Minster Oświaty
(—) Cz. Wycech.

Poz. 4.

OKÓLNIK Nr 50

z dnia 13 września 1945 r. (II—1192/45 N)

w sprawie nauki szkolnej religii.

(Przedruk z Dz. Urz. Min. Ośw. r. 1945, Nr 4, poz. 189)

W związku z tym, że przy wykonywaniu postanowień rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9 grudnia 1926 r. o nauce szkolnej religii katolickiej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 25) rozwijającego postanowienia art. 120 Konstytucji, praktyka niektórych szkół posunęła się za daleko, naruszając postanowienia art. 111 Konstytucji, poręczającego wszystkim obywatelom wolność sumienia i wyznania, Minister Sprawiedliwości w piśmie Nr U. D. 1089/45 skierowanym do Ministerstwa Oświaty wyjaśnił, co następuje:

a) Według art. 120 konstytucji marcowej w każdym zakładzie naukowym, którego program obejmuje kształcenie młodzieży poniżej 18 lat, utrzymywanym w całości lub w części przez Państwo, lub ciała samorządowe, jest nauka religii dla wszystkich uczniów obowiązkowa. Według jednak art. 112 zdanie trzecie konstytucji nikt nie może być zmuszony do udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych, o ile nie podlega władzy rodzicielskiej lub opiekuńczej.
Z zestawienia powyższych przepisów wynika, iż nie mogą być zobowiązani do religii uczniowie, których rodzice względnie opiekunowie nie należą do żadnego w ogóle wyznania, czyli są bezwyznaniowi, względnie których przekonaniom religijnym udzielana w szkole nauka religii nie odpowiada. Za taką interpretację postanowień art. 120 i 112 konstytucji przemawia art. 111 konstytucji, poręczający wszystkim obywatelom wolność sumienia i wyznania.

b) W szkołach, określonych w art. 120 konstytucji nauka religii może być udzielana tylko uczniom, należącym do prawnie uznanych związków religijnych. Natomiast uczniowie nie należący do prawnie uznanego związku religijnego, winni być zwolnieni z obowiązkowej nauki religii w tych szkołach i troska o udzielanie im nauki religii winna być pozostawiona ich rodzicom lub opiekunom.

c) W praktyce władze szkolne winny poprzestać na przyjęciu od rodziców, względnie opiekunów odpowiedniej deklaracji, iż nie życzą sobie, by poddane ich pieczy ustawowej dziecko pobierało naukę religii w szkole.
Władze szkolne nie są natomiast ani zobowiązane, ani powołane przy przyjmowaniu deklaracji do dalszego legitymowania, czy i do jakiego wyznania należą rodzice, względnie opiekunowie dziecka.

W wypadkach, gdyby ze względu na różnicę przekonań religijnych między zmarłymi rodzicami a opiekunem zachodziła wątpliwość, czy dziecko winno pobierać naukę religii, opiekun winien się zwrócić do sądu opiekuńczego o radę, względnie decyzję.

Podając powyższe do wiadomości, zarządzam:

1. Nauka religii jest obowiązkowa dla uczniów, przynależnych do wyznań, uznanych przez Państwo, we wszystkich szkołach (z wyjątkiem szkół wyższych) państwowych, publicznych, samorządowych oraz w tych szkołach prywatnych, które korzystają z zasiłków państwowych lub samorządowych.
2. Uczniowie, których rodzice (prawni opiekunowie) zadeklarują, iż nie życzą sobie, by dzieci ich pobierały naukę religii, ponieważ nie odpowiada to ich przekonaniom religijnym, są od nauki tego przedmiotu zwolnieni.
3. Uczniom, o których mowa w p-kcie 2, w świadectwie, katalogu szkolnym i księdze ocen nie wystawia się oceny z nauki religii.

Minister Oświaty:
(—) **Cz. Wycech**

Poz. 5.

DEKRET

z dnia 29 września 1945 r.

o zmianie ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet.

(Przedruk z Dziennika Ustaw R. P. z dnia 13 października 1945 r., Nr 43, poz. 236)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Art. 9 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 636), zmienionej ustawą z dnia 7 listopada 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr 101, poz. 773) otrzymuje brzmienie następujące:

„**Art. 9.** Młodociani obowiązani są do uczęszczania na naukę zawodową lub dokształcającą.

Do obowiązujących godzin pracy wlicza się godziny nauki zawodowej lub dokształcającej w szkołach dla młodocianych pracowników, uczniów, terminatorów i praktykantów w liczbie, nie przekraczającej ośmnastu godzin tygodniowo, niezależnie od tego, czy nauka odbywa się w szkole w godzinach pracy młodocianego, czy też poza tymi godzinami. Regularne odbywanie tej nauki winno być wykazane poświadczeniem odnośnego zakładu naukowego".

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi Ministrami.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia (tj. z dniem 13 października 1945 r.).

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Jan Stańczyk

Minister Oświaty:
Czesław Wycech

Poz. 6.

OKÓLNIK Nr 57

z dnia 10 października 1945 r. (I P—5739/45 N)

w sprawie powrotu na swoje stanowiska służbowe zdemobilizowanych żołnierzy.

Doszło do wiadomości Ministerstwa, że zdemobilizowani żołnierze-nauczyciele, powołani swego czasu do czynnej służby wojskowej ze stanowisk nauczycielskich, zastają obecnie stanowiska zajęte na stałe przez inne osoby, a władze szkolne zaś kierują zdemobilizowanych żołnierzy na inne stanowiska, położone w innych, niż poprzednio, miejscowościach. Często zdemobilizowani oczekiwać muszą dość długo na odpowiednie skierowanie.

Takie postępowanie władz szkolnych w stosunku do powracających z wojska funkcjonariuszów państwowych nie jest właściwe, tak ze względu na obowiązki, ciążące na społeczeństwie wobec powracających żołnierzy, jak i ze względu na obowiązujące przepisy prawne. Wobec powyższego Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

1. Sprawy związane ze stosunkiem pracy pracowników kontraktowych, powołanych do służby wojskowej regulują art. 134 i 135 ustawy z dnia 9. IV. 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220).
2. Obowiązek udzielania pracy przez państwo swoim pracownikom zdemobilizowanym, określony jest w dekrecie z dnia 10. VIII. 1945 r. o częściowej demobilizacji żołnierzy armii czynnej (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 187).
3. Sprawa powrotu pracowników etatowych na poprzednio zajmowane stanowiska przedstawia się następująco:

W razie powołania nauczyciela mianowanego (etatowego) do czynnej służby wojskowej, stosunek służbowy z nim nie zostaje rozwiązany, lecz na czas pełnienia służby wojskowej zostaje on zwolniony od pełnienia obowiązków służbowych.

Etat zajmowany przed powołaniem do wojska zostaje dla niego zarezerwowany i etat ten nie może być obsadzony na stałe przez kogo innego. Na stanowisko to może być przyjęta jedynie siła kontraktowa, albo też można było powierzyć komuś pełnienie obowiązków, przywiązanych do danego stanowiska. W razie powrotu z wojska nauczyciel obejmuje zajmowane przez siebie poprzednio stanowisko, w takimże samym jak poprzednio charakterze tego stosunku służbowego, chyba że po powrocie zgodzi się objąć inne stanowisko. W zasadzie powinien wrócić on na swoje dawne stanowisko, z którego może przejść na inne w sposób określony w pragmatyce nauczycielskiej.

Przypominając powyższe zasady, polecam zatrudnianie zgłaszających się do służby zdemobilizowanych nauczycieli zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 7.

OKÓLNIK Nr 59

z dnia 15 października 1945 r. (I P—5464/45 N)

w sprawie zniżki obowiązującego wymiaru godzin nauczania dla nauczycieli emeryt., zatrudnionych w szkolnictwie.

W związku z koniecznością uzupełnienia luk w szeregach nauczycieli, powstałych wskutek wojny, władze szkolne zatrudniają wszelkie siły nauczycielskie, zdolne do spełniania funkcji nauczycielskich, a niezatrudnione dotychczas w szkolnictwie.

Między innymi zatrudnia się nauczycieli emerytowanych. Nauczyciele ci chętnie zgłaszają się do pracy, nie zawsze jednak mogą podołać przyjętym na siebie obowiązkom w wymiarze godzin, ustalonym przez obowiązujące przepisy, a to bądź ze względu na podeszły wiek, bądź też z uwagi na różnego rodzaju dolegliwości chorobowe. Oceniając należycie dobre chęci wspomnianych nauczycieli oraz biorąc pod uwagę fizyczną niemożliwość spełniania przez nich obowiązków nauczycielskich w normalnym wymiarze godzin, Ministerstwo Oświaty chce im przyjść z pomocą przez obniżenie obowiązującego wymiaru godzin nauczania.

W związku z tym, na podstawie art. 30 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 104, z 1932 r. poz. 873) ustalam wymiar godzin nauczania nauczycieli emerytowanych, którzy ukończyli 55 lat życia, a obecnie zatrudnionych w szkolnictwie w pełnym wymiarze godzin w charakterze nauczycieli kontraktowych czy też reaktywowanych w służbie — na 18 godzin tygodniowo.

Zniżka powyższa nie przysługuje tym z wyżej wymienionych nauczycieli, których normalny, obowiązujący wymiar godzin nauczania wynosi 18 lub mniej godzin tygodniowo.

Do wydania odpowiednich zarządzeń z urzędu powołani są Kuratorzy Okręgów Szkolnych.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 8.

OKÓLNIK

KURATORIUM OKR. SZK. GDAŃSKIEGO Nr 9

z dnia 11 stycznia 1946 r. (Nr Og. 12485) (13391, 13396)

w sprawie 1) zakazu umieszczania godła państw., na samochodach 2) zakazu przyjmowania do służby Konaszewskiego W. F. 3) uznania egzaminów końc. Kursu Pedagog. w Turnu-Severin.

1. W myśl okólnika Nr 65 z dnia 13 list. 1945 r. — Prezesa Rady Ministrów — Kuratorium O. S. G. zabrania umieszczania na samochodach herbu państwowego, tj. wizerunku orła białego, który jest ustanowiony dla władz i urzędów państwowych, lecz nie dla poszczególnych przedmiotów i urządzeń, należących do ich organów.

2. Na podstawie pisma Ministerstwa Oświaty z dnia 13 grudnia 1945 r. Nr I P.-8569/45, Kuratorium O. S. G. zabrania bez zezwolenia Ministra Oświaty — przyjmować do służby Konaszewskiego Wacława Floriana, ur. 4. V. 1915 r. w Sosnowcu, byłego p. o. kierownika publicznej szkoły powszechnej w Prezynce (Kuratorium O. S. Śląskiego). Ponieważ wyżej wymieniony uprawiał szabrownictwo, jak również zaniedbywał się w służbie i nieodpowiednio zachowywał się w stosunku do otoczenia — decyzją Inspektora Szk. został wydalony ze służby.

Ministerstwo Oświaty pismem z dnia 9 listopada 1945 r. Nr I P-5517/45 N podało do wiadomości, że Ludwik Grochowski, urodzony dn. 24. VIII. 1902 r. w Nowej Hucie, pow. kartuskiego, woj. gdańskie, pracował w Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego w charakterze instruktora Oświaty Dorosłych.

Wobec stwierdzenia, że wyżej wymieniony był kierownikiem niemieckiego Arbeitsamtu, czego nie podał przy wstępowaniu do służby — nominacja jego została unieważniona, a on sam wydalony ze służby. Wyżej wymieniony nie może być przyjęty do służby bez zezwolenia Ministra Oświaty.

3. Zarządzeniem z dnia 5 grudnia 1945 r. Nr II KN-2419/45 N Minister Oświaty uznał egzaminy końcowe Rocznego Kursu Pedagogicznego w Turnu-Severin (Rumunia) za równoważne z egzaminem końcowym Państwowego Kursu Nauczycielskiego.

Kurator:
(mgr **Młynarczyk Jan**)

Poz 9.

OKÓLNIK

KURATORIUM O. S. GDAŃSKIEGO W SOPOCIE Nr 10

z dnia 11 stycznia 1946 r. (Nr Og. 13488/45)

w sprawie zbierania ziół leczniczych.

W związku z okólnikiem Ministerstwa Oświaty z dnia 12 grudnia 1945 r. Nr 68, Kuratorium O. S. G. poleca młodzieży szkolnej szkół wszelkich typów **nie używać nadal do masowego zbierania ziół leczniczych.** Do wykonywania tej czynności powołane są tylko osoby do tego zadania należycie fachowo przygotowane i zaopatrzone w odpowiednie legitymacje urzędowe, wydane przez Polski Związek Zielarski oraz potwierdzone przez Biuro Ochrony Przyrody Ministerstwa Leśnictwa.

Młodzież szkolna dobrowolnie zgłaszająca się i odpowiednio przeszkolona może dokonywać zbioru roślin leczniczych, ale **tylko pod kierunkiem** nauczycieli. W tych przypadkach zbiór należy ograniczyć do ziół następujących:

1. Babka zwyczajna — Plantago maior
2. „ lancetowata — „ lanceolata
3. Bez czarny — Sambucus nigra
4. Brzoza — Betula
5. Bylica piołun — Artemisia ansinthium
6. Chaber bławatek — Centaurea cyanus
7. Dziurawiec pospolity — Hypericum Perforatum
8. Fiołek (bratek) trójbarw. — Viola tricolor
9. Jałowiec pospolity — Juniperus communis
10. Jeżyna — Rubus fruticosus
11. Krwawnik pospolity — Archillea millegolium
12. Mniszek pospolity — Taraxacum officinale
13. Perz — Triticum repens
14. Podbiał — Tussilago farfara
15. Pokrzywa zwyczajna — Urtica dioica
16. Rdest ptasi — Polygonum aviculare
17. Rumianek pospolity — Matricaria Chamomilla
18. Skrzyp polny — Eguisetum pratense
19. Tsznik pospolity — Capsella bursa pastoris
20. Wrzos pospolity — Calluna vulgaris. —

Za Kuratora
Okręgu Szkolnego Gdańskiego
(—) **Józef Pruszyński**
Naczelnik Wydziału

Poz. 10.

OKÓLNIK

KURATORIUM O. S. G. w SOPOCIE Nr 11.

z dnia 11 stycznia 1946 r. (Nr Og. 13498/45)

w sprawie dostarczania środków przewozowych.

Do Ministerstwa Administracji Publicznej dochodzą skargi ze strony ludności cywilnej na nadmierne obciążenia obowiązkiem dostarczania podwód.

W związku z tym, Kuratorium O. S. G. wyjaśnia, że w przedmiocie dostarczania środków przewozowych obowiązują następujące zasady:

I. Obowiązek dostarczania środków przewozowych nie może być nakładany na rolników w okresie pilnych robót

polnych (zasiewów i zbiorów ziemiopłodowych).

II. Obowiązek ten nałożony być może tylko przez organa do tego ustawowo upoważnione.

III. Dostarczanie środków przewozowych przeprowadzać należy w drodze dobrowolnej umowy, a tylko w określonych wypadkach — w drodze stosowania przymusu.

IV. Za przymusowe dostarczanie środków przewozowych **powinno być wypłacone wynagrodzenie.**

V. Powoływanie do świadczeń przeprowadzać należy przez nakazy imienne — jedynie w przypadkach niecierpiących zwłoki w drodze powołania ustnego.

VI. W wypadku zniszczenia, uszkodzenia lub utraty środka przewozowego, które nastąpiło w czasie pełnienia świadczeń bez winy właściciela, powinno być wypłacone odszkodowanie.

Wszelkie akty samowoli, wykorzystywania podwód dla celów prywatnych, bezprawia, których ostrze zwraca się przeciw ludności wiejskiej, winny być badane i bezwzględnie karane.

Za Kuratora
Okręgu Szkolnego Gdańskiego
(—) **Józef Pruszyński**
Naczelnik Wydziału

Poz. 11.

OKÓLNIK
KURATORIUM O. S. G. w SOPOCIE Nr 12

z dnia 11 stycznia 1946 r. (Nr Og. 13/46)
w sprawie przydziału drewna opałowego.

W związku z pismem Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku z dnia 29.12 1945 r. Nr 170/328/Pr., Kuratorium O. S. G. poleca podania o przydział drewna opałowego dla administracji szkolnej, a więc — Inspektoratów Szkolnych, kierować do Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Gdańskiego w Sopocie.

Jednocześnie Kuratorium O. S. G. wyjaśnia, że:

1. a) dla szkół, odnośnie których — bądź nadleśnictwa, bądź zarządy gminne, lub szkolne, posiadają tzw. matryku'y lub ich odpisy, bądź formularze tzw. „obliczeń" drewna opałowego za ostatnie lata przed wojną 1939—45 — drewno opałowe będzie **wydawane bezpłatnie za zwrotem kosztów wyróbki,**

   b) zaś dla Zarządów Szkół, które nie będą mogły wykazać się wymienionymi wyżej dokumentami, należy uzyskać zaświadczenie Miejscowej Rady Narodowej według wzoru „Obliczenia" opału Nr 2, poparte zeznaniami świadków, złożonymi w miejsce przysięgi, że dla tych szkół był wydawany przez nadleśnictwa państwowe bezpłatny opał aż do czasu wybuchu wojny.

2. Dla szkół nieposiadających uprawnień serwitutowych będzie wydawane drewno opałowe według tych samych norm, jak dla szkół uprawnionych do pobierania drewna z tytułu serwitutu opałowego — ale **za gotówkę według obowiązującego cennika.**

3. Dla kierowników szkół, nauczycieli i pracowników miejscowej administracji szkolnej będzie wydawane drewno opałowe według obowiązującego cennika za gotówkę albo po złożeniu odpowiedniego zobowiązania przez Zarządy Gminne na podstawie uchwał miejscowych Rad Narodowych — kredytowo na r-k gmin.

4. Dla kancelaryj szkolnych będzie wydawany opał na tych samych warunkach, jak dla nauczycielstwa.

5. Dla administracji szkolnej wyższego rzędu, tj. dla inspektoratów szkolnych opał będzie wydawany na podstawie specjalnych poleceń Dyrekcji Lasów Państwowych i w rozmiarach przez Dyrekcję ustalonych.

Zasady powyżej określone dotyczą szkół położonych na terytorium Dyrekcji L. P. O. G., obejmującego województwo gdańskie za wyjątkiem powiatów bytowskiego, miastkowskiego, sławneńskiego i słupskiego.

Za Kuratora
Okręgu Szkolnego Gdańskiego
(—) **Józef Pruszyński**
Naczelnik Wydziału

Poz. 12.

OKÓLNIK
KURATORIUM O. S. G. Nr 13

z dnia 5 stycznia 1946 r. (Nr Og. 388/45)
w sprawie akcji pomocy zimowej.

Ministerstwo Oświaty pismem z dnia 15 grudnia 1945 r. Nr WP-487/45 powiadomiło Kuratorium O. S. G. o rozpoczęciu działalności Centralnego Komitetu Akcji Pomocy Zimowej.

Wobec powyższego wyjaśnia się, że celem akcji Pomocy Zimowej jest uzupełnienie akcji opiekuńczej, wykonywanej przez Państwo, samorząd i stowarzyszenia specjalne w okresie szczególnie ciężkich warunków pierwszej powojennej zimy. Obejmie ona opiekę nad dziećmi, młodzieżą, starcami, dorosłymi — niezdolnymi do pracy, bezrobotnymi oraz szczególnymi kategoriami potrzebujących pomocy, jak repatriantami, osadnikami itp. Zadaniem akcji będzie dostarczenie tym kategoriom ludności w okr. 1. I.—31. III. 1946 r. opału, lub odpowiednio ogrzanych pomieszczeń, ciepłej odzieży i właściwego pożywienia.

Współpraca nauczycielstwa polegałaby zarówno na zdobywaniu środków na akcję, jak i na rozdawnictwie ich między potrzebujących. Dzieci i młodzież szkolną należy zainteresować akcją pomocy zimowej, pamiętając jednak o tym, że nie mogą one brać udziału w zbiórkach ulicznych.

Za Kuratora
Okręgu Szkolnego Gdańskiego
(—) **Józef Pruszyński**
Naczelnik Wydziału

Poz. 13.

OKÓLNIK
KURATORIUM O. S. G. Nr 14

z dnia 18 stycznia 1946 r.
w sprawie kompetencji.

W związku z pismem Ministerstwa Oświaty z dnia 29 grudnia 1945 roku Nr IP — 9665/45N, podaje się do wiadomości **kompetencje Kuratorium O. S. G.** i Inspektoratów Szkolnych, dotyczące uprawnień do załatwiania spraw osobowych urzędników II i III kategorii i niższych funkcjonariuszów, zatrudnionych w administracji szkolnej.

§ 1. 1) mianowanie na stanowiska służbowe II i III kategorii oraz na posady funkcjonariuszów niższych.
2) dopuszczenie do służby przygotowawczej i do egzaminu praktycznego.
3) przenoszenie podległych funkcjonariuszów państw. na inne miejsca służbowe w ramach przydzielonych etatów.
4) rozwiązywanie stosunku służbowego z urzędnikami i funkcjonariuszami niższymi mianowanymi do odwołania.
5) zwalnianie ze służby.
6) przyjmowanie zgłoszeń o wstąpienie do służby.
7) wydalanie ze służby.
8) przenoszenie w stan spoczynku.
9) udzielanie zezwoleń na przyjęcie płatnego zajęcia ubocznego.
10) udzielanie podległym funkcjonariuszom w tej liczbie i inspektorom szkolnym urlopów.
a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzęd. świadectwa lekarskiego) — płatnych do 6 mies., bezpłatnych do 12 miesięcy.
b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — płatnych do 2 miesięcy, bezpłatnych do 12 miesięcy.
c) wypoczynkowych.

§ 4. Inspektoraty Szkolne uprawnione są do udzielania podległym funkcjonariuszom urlopów:
a) dla poratowania zdrowia (na podstawie urzędowego świadectwa lekarskiego) płatnych do 2 miesięcy.
b) dla załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych — płatnych do 14 dni.
c) wypoczynkowych.

§ 5. Do wymiaru urlopów udzielanych w granicach § 1 pkt. 10 wliczać należy czas trwania urlopów udzielanych dla tych samych celów na podstawie § 4.

Za Kuratora
Okręgu Szkolnego Gdańskiego
(—) **Józef Pruszyński**
Naczelnik Wydziału

Poz. 14.

OKÓLNIK

KURATORIUM O. S. G. Nr 15

z dnia 18 stycznia 1946 r. (Nr Og. 1096/46)

Kuratorium O. S. G. podaje pismo okólne Prezydium Rady Ministrów z dnia 12 paźdz. 1935 r. Nr 30 — do wiadomości i przestrzegania.

Prezydium Rady Ministrów w porozumieniu z Ministerstwem Komunikacji i Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, że prawo do ulg przy przejazdach kolejami państwowymi nie przysługuje funkcjonariuszom państwowym, którzy pozostają na bezpłatnym urlopie.

Funkcjonariusz państwowy, który otrzymał urlop bez uposażenia, winien równocześnie z udzieleniem urlopu zwrócić władzy, wystawiającej legitymację, legitymację uprawniającą do ulg kolejowych, zarówno swoją, jak ewentualnie swej żony.

Za Kuratora
Okręgu Szkolnego Gdańskiego
(—) **Józef Pruszyński**
Naczelnik Wydziału

Poz. 15.

OKÓLNIK

KURATORIUM O. S. G. Nr 16

z dnia 15 stycznia 1946 r. (Nr Og. 383/46)

w sprawie opłat publiczno-prawnych i korzystania ze świadczeń.

Ministerstwo Oświaty pismem z dnia 15 grudnia 1945 r. Nr. IP — 5407/45N wyjaśniło sprawę opłat publiczno-prawnych i korzystania ze świadczeń przez pracowników kontraktowych administracji państwowej.

Pracownicy kontraktowi będą traktowani na równi ze stałymi funkcjonariuszami pod względem obciążeń i zwolnień z tytułu podatków i innych opłat publiczno-prawnych oraz korzystania z wszelkich świadczeń z wyjątkiem emerytalnych.

Pracownicy kontraktowi administracji państwowej oraz przedsiębiorstw państwowych nie opłacają od wynagrodzenia służbowego podatku dochodowego, przypadającej na nich części opłat na rzecz ubezpieczeń społecznych oraz opłat na Fundusz Pracy. Opłaty te uiszcza za nich w całości Skarb Państwa.

Za Kuratora:
Okręgu Szkolnego Gdańskiego
(—) **Józef Pruszyński**
Naczelnik Wydziału

Poz. 16.

OKÓLNIK

KURATORIUM O. S. G. Nr 17

z dnia 15 stycznia 1946 r. (Nr Og. 400/46)

w sprawie urlopów funkcjonariuszów państwowych.

Ministerstwo Oświaty pismem z dnia 29 grudnia 1945 r. Nr. IP—9430/45N zawiadomiło o zaliczeniu niesłusznie udzielonych w 1945 r. urlopów wypoczynkowych na poczet urlopów 1946 r.

W związku z powyższym Kuratorium O. S. G. wyjaśnia, w myśl pisma okólnego Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1945 r. Nr 40, że:
1) Prawo do korzystania z urlopów przysługuje wszystkim

funkcjonariuszom państwowym zarówno mianowanym na stałe, jak i prowizorycznym, praktykantom oraz kontraktowym.

2) prawo do pierwszego urlopu wypoczynkowego powstaje po przesłużeniu w służbie państwowej przez funkcjonariusza państwowego przynajmniej jednego roku.

4) w roku bieżącym należy udzielić urlopów wypoczynkowych wszystkim funkcjonariuszom, którzy po wyzwoleniu kraju spod okupacji rozpoczęli służbę państwową przed dniem 31.XII 1944 r.

6) w żadnym wypadku nie należy funkcjonariuszom państwowym wypłacić wynagrodzenia (odszkodowania) za niewykorzystanie urlopu, gdyż urlopy należą się funkcjonariuszom państwowym dla wypoczynku i regeneracji sił do pracy, a nie do uzyskania w miejsce wypoczynku jakiegoś ekwiwalentu pieniężnego; wydatek skarbowy na ten cel nie miałby żadnego pokrycia w ustawie.

Za Kuratora

Okręgu Szkolnego Gdańskiego

(—) **Józef Pruszyński**

Naczelnik Wydziału

Poz. 17.

STATUT

KURATORIÓW OKRĘGÓW SZKOLNYCH.

I. KURATOR

§ 1 Kurator Okręgu Szkolnego jest organem administracji państwowej w dziedzinie oświaty i wychowania publicznego na obszarze mu podległym, sprawuje kierownictwo i nadzór nad wszystkimi zakładami nauczania i wychowania z wyjątkiem szkół akademickich i szkół wyższych oraz nad wszystkimi placówkami oświaty i kultury dorosłych w zakresie powierzonym mu ustawami lub rozporządzeniami; jest zwierzchnikiem władz i urzędów szkolnych, szkół państwowych i publicznych oraz zakładów wychowawczych, o ile nie są spod władzy jego wyjęte; w wykonaniu tych zadań Kurator podlega bezpośrednio Ministrowi Oświaty i jest przed nim odpowiedzialny.

§ 2. Kurator Okręgu Szkolnego kieruje w-g dokonanego przez siebie w ramach niniejszego statutu rozdziału czynności działalnością urzędu przydanego mu do pomocy w załatwianiu powierzonych mu spraw (Kuratorium Okręgu Szkolnego).

§ 3. Kurator Okręgu Szkolnego w razie chwilowej niemożności pełnienia obowiązków powierza zastępstwo jednemu z Naczelników Wydziału. Kurator Okręgu Szkolnego może za zgodą Ministra powierzyć jednemu z Naczelników Wydziału stałe zastępstwo.

II. ORGANIZACJA KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO.

§ 4. Kuratorium Okręgu Szkolnego dzieli się na wydziały: 1) ogólny, 2) szkolnictwa powszechnego, 3) szkolnictwa średniego ogólnokształcącego, 4) szkolnictwa zawodowego, 5) oświaty i kultury dorosłych z Naczelnikami Wydziałów na czele i niewchodzące w skład wydziałów: Referat bibliotek i referat wychowania zakładowego.

W poszczególnych Kuratoriach może Minister w miarę potrzeby tworzyć nowe wydziały i wyodrębniać w Wydziałach oddziały.

§ 5. Naczelnicy Wydziałów kierują działalnością powierzonego Wydziału w-g dokonanego w ramach statutu podziału czynności i są odpowiedzialni przed Kuratorem za powierzony dział pracy.

III. WYDZIAŁ OGÓLNY.

§ 6. Wydział Ogólny załatwia sprawy odnoszące się do zagadnień, dotyczących całości spraw oświatowych, wychowawczych i szkolnictwa podległego Kuratorowi, załatwia sprawy, wynikające ze stosunku Kuratora do Ministerstwa Oświaty, jako władzy przełożonej i ze stosunku do innych władz równorzędnych, wydaje opinie prawne, opracowuje statystykę szkolnictwa w okręgu oraz sprawozdania z działalności władz szkolnych i stanu szkolnictwa i oświaty w okręgu, załatwia sprawy osobowe nauczycieli i pracowników administracji szkolnej z zastrzeżeniem uprawnień innych wydziałów, prowadzi sprawy budżetowe i rachunkowe Kuratorium; załatwia sprawy kancelaryjne, gospodarczo-administracyjne i informacyjno-prasowe; obejmuje akcje zaopatrzenia urzędników i nauczycieli oraz wykonuje nadzór nad organizacją i sprawnością prac biurowych wszystkich jednostek organizacyjnych Kuratorium.

IV. WYDZIAŁ SZKOLNICTWA POWSZECHNEGO.

§ 7. Wydział Szkolnictwa Powszechnego załatwia w zakresie szkolnictwa powszechnego, przedszkoli i szkół specjalnych, sprawy sieci szkolnej, organizacji szkół, sprawy potrzeb rzeczowych, nadzoru nad wykonywaniem ustaw i przepisów i nadzoru nad wychowaniem i nauczaniem; nadzoruje, instruuje i kontroluje prace inspektorów szkolnych oraz załatwia sprawy doboru i dokształcania nauczycieli kwalifikowanych, kierowników oraz inspektorów i podinspektorów szkolnych.

§ 8. Dla spraw kształcenia nauczycieli publicznych szkół powszechnych i wychowawczyń przedszkoli oraz dokształcania niekwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych zostaje wyodrębniony w Wydziale Szkolnictwa Powszechnego— oddział kształcenia nauczycieli.

V. WYDZIAŁ SZKOLNICTWA ŚREDNIEGO OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

§ 9. Wydział Szkolnictwa Średniego Ogólnokształcącego załatwia w zakresie szkolnictwa średniego ogólnokształcącego sprawy sieci szkolnej, organizacji szkół, sprawy budynków i potrzeb rzeczowych, nadzoru nad wykonywaniem ustaw i przepisów oraz nadzoru nad wychowaniem i nauczaniem, sprawuje opiekę i nadzór nad internatami i podinternatami przy szkołach, nadzoruje, instruuje i kontroluje pracę dyrektorów szkół i nauczycieli, załatwia sprawy doboru nauczycieli i dyrektorów oraz organizuje dokształcanie.

VI. WYDZIAŁ SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO.

§ 10. Wydział Szkolnictwa Zawodowego załatwia w zakresie szkolnictwa przemysłowego i technicznego, gospodarczo-społecznego, handlowego, szkół i kursów gospodarstwa wiejskiego dokształcającego i innych szkół kształcenia zawodowego, sprawy sieci szkolnej, organizacji szkół, sprawy budynków, warsztatów i potrzeb rzeczowych, sprawy nadzoru nad wykonywaniem ustaw i przepisów oraz nadzoru nad wychowaniem i nauczaniem, sprawuje opiekę i nadzór nad internatami i półinternatami przy szkołach, nadzoruje, instruuje i kontroluje pracę dyrektorów, kierowników szkół i nauczycieli, załatwia sprawy doboru nauczycieli i kierowników oraz organizacje dokształcające.

VII. WYDZIAŁ OŚWIATY I KULTURY DOROSŁYCH.

§ 11. Wydział Oświaty i Kultury Dorosłych obejmuje sprawy oświaty i kultury dorosłych oraz młodzieży pozaszkolnej, inicjuje, organizuje i harmonizuje prace instytucji państwowych, samorządowych i organizacyj społecznych w tym zakresie; organizuje nauczanie systematyczne dla dorosłych w zakresie programów szkół powszechnych i średnich ogólnokształcących, organizuje i współpracuje w organizowaniu uniwersytetów i politechnik powszechnych, akcji samokształceniowej i czytelnictwa, świetlic, chórów, orkiestr; inicjuje organizowanie wczasów, turystyki i sportu i współpracuje w tym zakresie z innymi czynnikami na terenie okręgu, sprawuje nadzór nad nauczaniem i innymi formami pracy oświatowej dla dorosłych oraz nad wykonywaniem odnośnych ustaw i przepisów; załatwia sprawy pomieszczeń, potrzeb rzeczowych i pomocy naukowych; załatwia sprawy doboru i dokształcania pracowników oświatowych.

VIII. REFERAT BIBLIOTEK.

§ 12. Referat Bibliotek obejmuje sprawy bibliotek na terenie okręgu, opracowuje sieć bibliotek z bibliotekami organizacyj społecznych; sprawuje nadzór i kontrolę bibliotek w ramach ustaw i przepisów oraz organizuje dokształcanie pracowników bibliotecznych.

IX. REFERAT POZASZKOLNEGO WYCHOWANIA DZIECKA.

§ 13. Referat Pozaszkolnego Wychowania Dziecka załatwia sprawy Domów Dziecięcych, współdziała z czynnikami państwowymi, samorządowymi i społecznymi w zakresie kolonii, półkolonii i wczasów dzieci i młodzieży, organizuje i nadzoruje zakłady państwowe, roztacza opiekę i nadzór nad zakładami wychowawczymi, samorządowymi i społecznymi; załatwia sprawy nadzoru nad wykonywaniem ustaw i przepisów, sprawy pomieszczeń i potrzeb rzeczowych, doboru i dokształcania pracowników.

X. WIZYTATOROWIE.

§ 14. Bezpośredni nadzór i opiekę nad szkołami, instytucjami wychowawczymi i oświatowymi oraz nad administracją szkolną I instancji sprawuje Kuratorium przez wizytatorów, przydzielonych do odpowiednich wydziałów, którzy biorą również udział w wewnętrznej pracy Kuratorium w zakresie pedagogicznym, organizacyjnym i administracyjnym.

Opiekę nad wychowaniem fizycznym i przysposobieniem wojskowym oraz higieną szkolną pełnią wizytatorowie podlegli bezpośrednio Kuratorowi Okręgu Szkolnego.

§ 15. Funkcje wizytatorów pełnią częściowo naczelnicy wydziałów.

Poz. 18.

RUCH SŁUŻBOWY

Stan osobowy Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego w Sopocie, z dnia 1 stycznia 1946 r.

1. Mgr Jan Młynarczyk — Kurator

I. Wydział ogólny

2. Józef Pruszyński — Naczelnik Wydziału
3. Irena Lemiszewska — sekretarz Kuratora
4. Leonidas Czepielow — referendarz
5. Zygmunt Hartwig — referendarz budowlany
6. Jan Strożyński — instruktor Z. H. P.
7. Zofia Meisner — instruktor śpiewu

a. Kancelaria Główna

8. Anna Czapracka — kierownik kancelarii
9. Irmina Szymańska — registrator
10. Zdzisława Januszkiewicz — starszy rejestrator
11. Regina Groszewska — rejestrator
12. Maria Ziffer — rejestrator
13. Irena Tycner — sekretarz techniczny
14. Stanisława Zdziarska — sekretarz techniczny
15. Kazimiera Stuczka — sekretarz techniczny
16. Stanisława Merynger — sekretarz techniczny
17. Halina Banasik — sekretarz techniczny
18. Janina Mączyńska — kancelista
19. Kajetan Obrowski — intendent

b. Oddział Personalny

20. Mgr Halina Zak — kierownik oddziału
21. Bolesław Hulewicz — referendarz
22. Pelagia Zduńkiewicz — referendarz
23. Mgr Anastazja Cichocka — podreferendarz
24. Józef Gajewski — sekretarz administr.

c. Oddział Rachunkowo-Budżetowy

25. Leonard Dąbrowski — kierownik rachuby
26. Irena Walkiewicz — sekretarz rachunkowy
27. Maria Łabasiewicz — sekretarz rachunk.
28. Lukrecja Sass — sekretarz rachunkowy
29. Izabella Dębek — sekretarz rachunkowy
30. Eleonora Zochowska — sekretarz rachunk.
31. Maria Szymańska — podreferendarz
32. Maria Szczepańska — sekretarz rachunk.
33. Feliks Daniłowicz — podreferendarz
34. Stanisław Hajdaniuk — podreferendarz
35. Urszula Babińska — kancelista
36. Regina Sypniewska — podreferendarz
37. Wanda Wos — sekretarz rachunk.
38. Feliks Noyszewski — podreferendarz
39. Wiktor Wasiłojc — podreferendarz
40. Alicja Ostaszewska — sekretarz rachunkowy
41. Jadwiga Karpińska — sekretarz rachunkowy

d. Referat Bytu

42. Władysław Meller — kierownik referatu
43. Stepowiczowa Czesława — podreferendarz
44. Wanda Rajsowa — magazynier

II. Wydział I Szkół Powszechnych

45. Franciszek Tomaszkiewicz — p. o. Naczelnika Wydziału
46. Leonard Krupczak — okręgowy wizytator szkół
47. Stanisław Wycieszkiewicz — okręgowy wizytator szkół
48. Roman Turski — okręgowy wizytator szkół
49. Henryk Ziffer — referendarz

a. Oddział Przedszkoli

50. Maria Moczydłowska-Nekrasowa — okręgowy wizytator szkół

III. Wydział II Szkół Średnich Ogólnokształcących

51. Władysław Oszywa — Naczelnik Wydziału
52. Dr Aleksandra Skocka — okręgowy wizytator szkół
53. Marian Pęczalski — okręgowy wizytator szkół
54. Eugenia Górzyńska — referendarz
55. Maria Minkiewicz — sekretarz adm.

IV. Wydział III Szkół Zawodowych

56. Inż. Sławomir Kieresant-Wiśniewski — Naczelnik Wydz.
57. Eustachy Tarnawski — okręgowy wizytator szkół
58. Stanisław Struve — p. o. okręgowego wizytatora
59. Róża Radecka — referendarz
60. Leokadia Kuzmowicz — podreferendarz

V. Wydział IV Oświaty i Kultury Dorosłych

61 Jan Feitek — Naczelnik Wydziału
62. Marian Soiński — p. o. okręgowego wizytatora
63. Antoni Baczewski — wizytator
64. Maria Ziemecka — sekretarz administr.

VI. Wydział V Zakładów Kształcenia Nauczycieli

65. Mieczysław Matuszkiewicz — okręgowy wizytator szkół
66. Helena Skibniewska — podreferendarz

VII. Referat Wychowania Zakładowego

67. Inż. Jan Majewski — kierownik referatu
68. Jadwiga Strzałecka — p. o. wizytatora
69. Janina Türschmidt — referendarz

VIII. Referat Bibliotek

70. Kazimierz Jasiulaniec — p. o. wizytatora

IX. Referat Higieny

71. Dr Henryka Doerffer — p. o. wizytatora

X. Referat Wychowania Fizycznego i P. W.

72. Mgr Klara Dobska — okręgowy wizytator
73. Aleksander Lubowicz — instruktor

Poz. 19.

KOMUNIKAT Nr 1

Kuratorium podaje do wiadomości, że decyzją Ministerstwa Oświaty z dnia 10. XII. 1945 r. Nr I O-9163/45N został utworzony Wydział Kształcenia Nauczycieli dla spraw kształcenia wychowawczyń przedszkoli, kształcenia i dokształcania nauczycieli szkół powszechnych.

Naczelnik Wydziału Ogóln.
(—) Józef Pruszyński

Poz. 20.

KOMUNIKAT Nr 2

w sprawie prenumeraty Dziennika Urzędowego.

Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium O. S. G. z całym uznaniem popiera jednomyślną uchwałę, według której wszyscy nauczyciele, zatrudnieni w Państw. Gimnazjum i Liceum w Gdańsku (Wrzeszcz), prenumerują od 1 stycznia 1946 r. „Dziennik Urzędowy" K. O. S. G.

Jednocześnie — podaję do powszechnej wiadomości — obywatelską i zawodową postawę Grona — godną podziwu!

Naczelnik Wydziału Ogóln.
(—) Józef Pruszyński

Poz. 21.

KOMUNIKAT Nr 3

w sprawie zakupu pojazdów mechanicznych od pośredników i ze źródeł nielegalnych.

Na podstawie pisma Ministerstwa Oświaty z dnia 10 grudnia 1945 r. Nr IF-1482/45N Kuratorium O. S. G. przestrzega przed zakupywaniem pojazdów mechanicznych przez Inspektoraty i Dyrekcje Szkolne od pośredników, a nie od prawnych właścicieli, względnie — pośredniczeniem w takich transakcjach i w sprawach kupna pojazdów mechanicznych ze źródeł nielegalnych — gdyż jest niedozwolone i karalne w rozumieniu art. art. 160 i 161 k. k.

Naczelnik Wydziału Ogóln.
(—) Józef Pruszyński

Poz. 22

KOMUNIKAT Nr 4

Ministerstwo Oświaty z dnia 26 października 1945 r. Nr 198/45 zawiadomiło, że został utworzony przy gabinecie Ministra Oświaty specjalny referat, który zajmuje się zbieraniem materiałów ze wszystkich Okręgów Szkolnych. Chodzi o centralne gromadzenie wszystkich dowodów z dziejów walki z demokratyzacją oświaty, tajnego nauczania i zmagań nauczycielstwa z okupantem.

Doceniając w całej pełni znaczenie walk o demokratyzację oświaty w Polsce i pragnąc otoczyć należytą opieką dorobek nauczycielstwa z okresu tajnego nauczania do zakreślonych prac wyznaczam niżej wymienionych inspektorów i podinspektorów, którzy przystąpią do potworzenia przy inspektoratach powiatowych — miejskich zespołowych Komisji (2—5 osób) i składajacych się z **przedstawicieli nauczycieli szkół wszystkich typów, organizacji oświatowych i samorządowych oraz przedstawicieli Z. N. P.**

Kierownikami prac na poszczególnych terenach zostali wyznaczeni: obyw. Gwido-Osóbka (Gdańsk), Trybusiewicz Kazimierz (pow. gdański), Żyłkowski Józef (Kościerzyna), Pietraszkiewicz Bolesław (Kartuzy), Filipczuk (Starogard), dyr. Sprenglewska (Gdynia), Jagusiak (Tczew), Staszkiewicz Stanisław (Bytów), Bula Władysław (Sławno), Kwapisz Władysław (Słupsk), Lubicz-Majewski (Lębork), Sawiński Józef (Elbląg), Mączyński Stanisław (Sztum), Józecki Piotr (Malbork), Gromadzki Władysław (Kwidzyń), Skierski Franciszek (Wejherowo), Piotrowska Bronisława (Miastko).

Osoby wyznaczone od tej chwili komunikowały się bezpośrednio z ob. Świdwińskim, od którego otrzymają dalsze dyrektywy.

(Inż. Stanisław Świdwiński), tymcz. miejsce urzędowania W-wa, al. Smulikowskiego, b. gmach Z. N. P.

Odpisy wysyłanych pism do Warszawy należy przesyłać do Kuratorium oraz podać skład Komisji i adresy poszczególnych członków.

Wytyczne prace obejmują:

A. **Kronikę ważnych wydarzeń z dziedziny walki z najeźdźcą.**

1) Wszelkie materiały dotyczące martyrologii nauczycieli i ich rodzin, z okresu okupacji należy dokładnie zbierać i przesyłać do referatu w Warszawie (za pośrednictwem Kuratorium O. S. G. łącznie z odpisami).

Mogą to być zeznania naocznych świadków zbrodni, opisy prześladowań, notatki, różne dokumenty, fotografie, wycinki z gazet, wszystkie dowody, którymi się posługiwał okupant w tępieniu szkoły polskiej i nauczycieli.

2) Należy wezwać nauczycielstwo do rejestrowania świadków i zbrodni dokonywanych na nauczycielach.

3) Wciągnąć do pracy i starszą młodzież, która może przyczynić się do wzbogacenia materiału dowodowego.

4) przesyłać należy życiorysy zamordowanych i więzionych, pożądane są fotografie nauczycieli pomordowanych przez Niemców.

Kronika okresu tajnego nauczania

1) Materiały z okresu tajnego nauczania winny obejmować: nazwę miejscowości, typ szkoły, charakterystykę zespołu nauczycielskiego uczuciowego, czas trwania i organizację tajnego nauczania, omówienie wyników, (pożądane dane statystyczne). Informacje o tajnych organizacjach młodzieżowych, kółkach samokształceniowych, samopomocy koleżeńskiej, współpracy nauczycieli z innymi organizacjami polskimi, wydawnictwach podziemnych dla młodzieży szkół polskich.

Nauczycielstwo, młodzież, dorośli świadkowie zbrodni dokonywanych na nauczycielach mogą dostarczyć wcale cennego materiału.

Akcją należy objąć **ogół nauczycieli, szkoły wszystkich typów, organizacje oświatowe i samorządowe.**

Poz. 23

KOMUNIKAT Nr 5

Zarząd Główny Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego i Redakcja „Języka Polskiego" upraszają Kuratorium o zalecenie Dyrekcjom szkół oraz Bibliotek szkolnych zaprenumerowania „Języka Polskiego".

Czasopismo to, którego od stycznia 1946 r. rozpoczynamy rocznik XXVI, nie jest specjalnie szkolne, ale też nie ściśle naukowe, przeciwnie przeznaczone dla wykształconego i kształcącego się ogółu, a więc tak dla nauczycielstwa, jak i dla uczniów klas wyższych. Toteż wychodzi z zasiłkami Ministerstwa Oświaty i Kultury.

Za Zarząd Tow. Miłośników Języka Polskiego
Za Redakcję „Języka Polskiego"
(—) **Prof. K. Nitsch** (—) **Prof. Z. Klemensiewicz**

Poz. 24.

KOMUNIKAT Nr 6

Do Dyrekcji Szkół Średnich Ogólnokształcących Kształcenia Nauczycieli i Zawodowych oraz Inspektoratów Szkolnych.

Polecam wszystkim władzom szkolnym wyżej wymienionym oraz większym i bardziej zasobnym szkołom powszechnym zaprenumerowanie czasopisma „Język Polski" organu Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego. Czasopismo to jest wydawnictwem pomocniczym dla nauczycieli w szkołach wszelkich typów. Wychodzi co dwa miesiące w rozmiarach 2 arkuszy 8⁰. Przedpłatę za r. 1946 w wysokości 100 zł. przesyłać należy pod adresem Tow. Miłośników Jęz. Pol. przez P. K. O. Nr IV-221.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, Gołębia 20 (Seminarium Języka Polskiego).

Kurator Okręgu Szkolnego Gdańskiego

Poz. 25.

KOMUNIKAT Nr 7

Odezwa do Ob. Ob. Kierowników Szkół Nauczycielstwa i Zespołów Teatralnych.

Na terenie Okręgu Gdańskiego tworzy się Towarzystwo Teatrów i Muzyki Ludowej z siedzibą w Sopocie. Towarzystwo przystępuje do zorganizowania wypożyczalni kostiumów i rekwizytów teatralnych. W okresie świąt wiele szkół i zespołów teatralnych amatorskich wystawiło jasełka lub widowiska kolędowe, a w związku z tym wykonało różne kostiumy i rekwizyty. Kostiumy te nie są już potrzebne w danym zespole, a często odstawione na strychy ulegają zniszczeniu, natomiast odpowiednio przechowane mogą się przydać w innym zespole lub temu samemu zespołowi w następnym roku. Towarzystwo zwraca się z apelem do wszystkich szkół i zespołów, które sporządziły sobie kostiumy jasełkowe o ofiarowanie ich do szatni Towarzystwa, z której będą mogły korzystać wszystkie zespoły teatralne znajdujące się na terenie województwa gdańskiego. Za kostiumy specjalnie ładne i drogie Towarzystwo może zwrócić ich rzeczywiste koszty. Towarzystwo kupuje też wszelkie kostiumy ludowe, narodowe, stylowe, charakterystyczne itp., które mogą się przydać w pracy teatralnej amatorskiej. W sprawach tych prosimy się zwracać bezpośrednio do ob. Antoniego Baczewskiego — Wydział Oświaty i Kultury Dorosłych Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego w Sopocie.

W wypadkach napotkania strojów ludowych Towarzystwo Teatrów i Muzyki Ludowej prosi o podanie adresu właściciela stroju, żądanej ceny oraz bliższe określenie stroju.

Komitet Organizacyjny

Poz. 26

KOMUNIKAT Nr 8

Weryfikacja świadectw z okresu wojny (1939–1945 r.)

Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego w Sopocie podaje do wiadomości, że została utworzona przy Kuratorium Komisja weryfikacji świadectw z okresu tajnego nauczania (1939—1945) oraz zagranicznych świadectw dojrzałości.

Podania przyjmuje oraz wszelkich informacji udziela wydział II Kuratorium, ul. Grunwaldzka Nr 31, pokój 1, godz. 10—12-ej.

Naczelnik Wydziału
(—) **Józef Pruszyński**

Poz. 27.

KOMUNIKAT Nr 9

Egzaminy dojrzałości dla eksternów.

Mając na względzie nienormalne warunki, w jakich uczy się nasza młodzież, często zdobywając wiedzę dorywczo poza szkołą — Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego — aby udostępnić młodzieży uzyskanie odpowiedniego świadectwa — organizuje dla eksternów egzaminy dojrzałości z zakresu liceum ogólnokształcącego.

Terminy egzaminów: wiosenny w marcu i jesienny w październiku. Zakres wymagań odpowiada programowi nauk Gimnazjum i Liceum ogólnokształcącego w tak zwanych ciągach skróconych, t. j. w klasach semestralnych dla młodzieży opóźnionej wiekiem.

Podania o dopuszczenie do egzaminu dojrzałości dla eksternów należy składać do Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego w Sopocie w terminie do dnia 15 lutego (względnie do dnia 15 września, gdy będzie chodzić o egzamin w październiku).

Bliższe informacje co do egzaminu dojrzałości dla eksternów można otrzymać w Dyrekcji każdego Państwowego Gimnazjum i Liceum ogólnokształcącego oraz Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego w Sopocie, ul. Grunwaldzka, dawniej ul. Ks. Pomorskich 31) — Wydział II szkół średnich ogólnokształcących.

Kurator
Okręgu Szkolnego Gdańskiego
(—) mgr **Młynarczyk Jan**

Poz. 28.

KOMUNIKAT Nr 10

W związku z prośbą repatrianta Stanisława Mroza, zamieszkałego we Frejnie, pow. Milicz, woj. Dolny Śląsk, Kuratorium O. S. G. prosi o podanie miejsca przebywania Marii Mroz, byłej nauczycielki, repatriantki z Równego (Wołyń).

Naczelnik Wydziału Ogóln.
(—) **Józef Pruszyński**

Poz. 29.

KOMUNIKAT Nr 11

Aby mógł sprawnie i korzystnie działać Referat Zaopatrzenia Nauczycieli przy K. O. S. koniecznością jest:

1) nadsyłanie danych liczbowych każdego m-ca do dnia 5 o stanie ilościowym pracowników i nauczycieli z każdego powiatu wszystkich typów szkół i przedszkoli pod rygorem odpowiedzialności referentów zaopatrzenia przy Inspektoratach Szkolnych,

2) podejmowanie przydziałów z zaopatrzenia Centralnego w nieprzekraczalnym terminie tygodniowym. W przeciwnym razie przydziały będą przekazane innym powiatom.

3) Nadsyłanie rozliczeń z przydziałów protokołów Komisji Rozdzielczej oraz listy imiennej z pokwitowaniami odbioru do 2 tygodni po podjęciu przydziałów.
Za niedopilnowanie terminów z rozliczeń będą odpowiedzialni służbowo ob. ob. referenci w pierwszym rzędzie, następnie ob. ob. Inspektorzy Szkolni.

4) Referenci obowiązani są poza wyżej wspomnianymi zarządzeniami — przysłać każdego miesiąca sprawozdanie, czego z przyznanych norm żywnościowych nie otrzymali na dany miesiąc na kartki żywnościowe Kat. I, Kat. IR. Dane te są konieczne, aby Kier. Ref. Zaop. Naucz. K. O. S. mogło interweniować u władz nadrzędnych — wojewódzkich.

5) W sprawie środków lokomocji (samochodów) Inspektoraty Szkolne względnie Z. N. P. należy występować indywidualnie, wypełniając przepisowy formularz.
Podanie do Ministerstw Oświaty, po wypełnieniu formalności wskazanych — kierować za pośrednictwem Kuratorium Szk.

6) W wszelkich innych sporach związanych z zaopatrzeniem naucz. i pracown. adm. oraz zwolnień na przydziały zboża, ziemniaków itp. dla stołówek do władz naczelnych kierować podania za pośrednictwem Kier. Ref. Zaop. Naucz. K. O. S.

7) Rozdział artykułów przydzielonych centralnie przez Kier. Ref. Zaop. Naucz. K. O. S. winien być dokonywany sprawiedliwie w myśl zarządzeń wskazanych przez M. O. przez powołanie zaleconej Komisji Rozdzielczej.
Nie może być wyróżnień ani szkół powszechnych, ani średnich. Nauczycielstwo winno współpracować jako całość i równo być obdzielone. Nie może być więc skarg i narzekań z powodu niewłaściwego podziału.
Za powyższe odpowiedzialne są w pierwszym rzędzie Komisje Rozdzielcze, a następnie referenci zaopatrzenia.

8) Wszelkie rozliczenia, listy pokwitowań oraz protokóły Komisji Rozdzielczej z dotychczas otrzymanych przydziałów centralnie czy to artykułów żywnościowych, czy też tekstylnych lub obuwia — muszą być nadesłane do końca bieżącego miesiąca pod rygorem odpowiedzialności.

9) Przy przewożeniu towarów przydziałowych z magazynów K. O. S. do powiatów ob. ob. referenci winni zorganizować zabezpieczenie przewozu pod gwarancją odpowiedzialności za straty spowodowane niedopatrzeniem lub zaniedbaniem warunków zabezpieczających. Muszą zaprzestać zaniedbania i niedociągnięcia w tym względzie powtarzające się a kradzieże przy przewozie muszą się skończyć.

10) Ob. Ob. Referenci winni współpracować ze Z. N. P. przy organizowaniu spółdzielni „Samopomocy Nauczycielskich".

11) Do końca b. m-ca Referenci zobowiązani są podać dane o Księgarniach Nauczycielskich w powiatach i miastach wydzielonych z podaniem dokładnego adresu oraz składu Zarządu. Dane te są konieczne w związku z przydziałem centralnym artykułów piśmiennych, które będą skierowane bezpośrednio wg. rozdzielnika do poszczególnych księgarń.

12) Oczekuje się danych wg. pisma Tymczasowego Komitetu Rozdzielnictwa Darów U. N. R. R. A. na dożywianie dzieci szkolnych.
Sprawa jest pilna, od danych tych zależy dalsze dożywianie dzieci szkolnych, które od dnia 1 stycznia 1946 r. przeszło pod Zarząd T. K. R. przy Kuratorium Szkoln,

Poz. 30.

KOMUNIKAT Nr 12

CENTRALNY KOMITET ROZDZIELCZY
darów U. N. R. R. A. dla dzieci i młodzieży przy Ministerstwie Oświaty
Warszawa

W związku z instrukcją Ministerstwa Oświaty z dnia 3. 12. 45 r. W.P. 428/45 w sprawie rozdziałów darów U. N. R. R. A. komunikujemy uprzejmie, że dnia 3 stycznia 1946 r. odbędzie się zebranie organizacyjne Tymczasowego Komitetu Rozdzielczego przy Kuratorium O. S. Gdańskiego z udziałem przedstawicieli Kuratorium, Opieki Społecznej i Z. N. P. w następującym składzie: przedstawiciele Kuratorium ob. ob. Majewski Jan, Moczydłowska Maria, Meller Władysław, Skocka Aleksandra, Wiśniewski.

Przedstawiciel woj. Kom. Op. Społecznej dyr. Stanik Tadeusz oraz przedstawiciele Z. N. P. ob. ob. Dankowski Henryk, Stępień Michał. Na zebraniu ukonstytuował się Zarząd

Tymczasowego Komitetu w osobach: ob. Dankowski Henryk — przewodniczący, ob. Moczydłowska Maria — zast. przewodniczącego, ob. Skocka Aleksandra — sekretarz.

Wyżej wymieniony Komitet przystąpił już do zorganizowania Powiatowych Komitetów Rozdzielczych, które z kolei powołają Komitety Szkolne.

Zarząd

Poz. 31.

KOMUNIKAT Nr 13

w sprawie konkursu na stanowiska kierowników szkół w obwodzie malborskim.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego ogłasza konkurs na stanowiska kierowników szkół w obwodzie malborskim:

L. p.	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Mieszkanie ilość pokoi	Ziemia szk. ha	a	Uwagi
1	Malbork — Publ. Szk, Powsz. Nr 1	7-mio klasowa	—	—	—	
2	Malbork (Piaski)—Publ. Szk. Powsz. Nr. 2	7-mio klasowa	—	1	40	
3	Malbork (Wielbark) — Publ. Szk. Powsz. Nr 4	7-mio klasowa	4	1	65	
4	Malbork (Nowa Wieś) — Publ. Szk. Powsz. Nr 4	7-mio klasowa	4	1	23	
5	Stare Pole	7-mio klasowa o 2 naucz.	—	—	54	
6	Stalewo	4-ro „ o 1 „	4	—	75	
7	Duninowo	7-mio „ o 2 „	4	1	34	
8	Grunowo	7-mio „ o 2 „	4	—	49	
9	Wojciechowo	7-mio „ o 2 „	3	—	97	
10	Zembrowo	4-ro „ o 1 „	5	1	—	
11	Fiszewo	4-ro „ o 1 „	5	3	65	

Kandydaci, pragnący ubiegać się o te stanowiska, zechcą wnosić podania drogą służbową do Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego w Sopocie w ciągu 6-ciu tygodni od dnia ukazania się niniejszego dziennika.

Do podań załączyć należy: życiorys, zaświadczenia o studiach i pracy pedagogicznej oraz adresy osób, na których referencje petenci mogą się powołać.

Naczelnik Wydzia'u Ogóln.
(—) Józef Pruszyński.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Poz. 32.

W sprawie podniesienia zdrowotności w szkołach powszechnych.

Podniesienie zdrowotności naszego kraju, a zwłaszcza dzieci i młodzieży, jest troską ca'ego społeczeństwa.

Szkoła podejmując opiekę moralną i umysłową nad młodzieżą winna przejąć i troskę o zdrowie ucznia.

Obowiązek ten spoczywa nie tylko na lekarzach i pielęgniarkach, lecz i na nauczycielu. Dziś gdzie niemożliwością jest dostarczyć opieki lekarskiej dla wszystkich szkół (brak odpowiedniej ilości lekarzy) nauczyciel winien zająć się problemami zdrowotności swoich wychowanków.

Zresztą w ca'ym szeregu krajów o b. wysokim standarcie życia nie ma lekarzy szkolnych, a przegląd ogólny stanu zdrowia ucznia wykonuje nauczyciel i tylko przypadki podejrzane kieruje do lekarza.

Wszechpolski zjazd wizytatorów higieny, który odbył się w Warszawie 9—10.12. 45 r. uchwalił: Celem podniesienia zdrowotności dzieci szkolnych, a zwłaszcza w szkołach powszechnych należy zainteresować nauczycieli szkół powszechnych problemami higieny.

Bogata Szwajcaria nie ma lekarzy w szko'ach. Nauczyciel 2 razy do roku waży uczniów. Podczas wagi, która odbywa się w zupełnym rozebraniu (ewent. kostiumie kąpielowym) zwraca uwagę na czystość włosów i skóry oraz ubrania ucznia. W razie stwierdzenia jakichś zmian na skórze natychmiast kieruje ucznia do lekarza. Po obejrzeniu skóry zwraca uwagę na kręgosłup (prosty — skrzywienie), zwraca uwagę na bladość skóry, mając wagę ucznia orientuje się już czy dziecko jest wątłe czy też nie, oraz czy ma wagę odpowiednią do swego wieku. Obliczenie stosunku wagi do wieku jest b. proste.

Roczne dziecko waży 10 kg. co roku przybywa mu 2 kg. czyli że 7-letnie dziecko musi ważyć: 10+[(7—1)×2]=22 czyli że musi ważyć 22 kg. Oczywiście przy tym nie uwzględni się wzrostu dziecka, cyfry te jednak są już orientacyjne i dla przeglądu masowego zupełnie wystarczające.

W ten sposób nauczyciel przeprowadza już selekcję. Zna wagę i wzrost ucznia, zna jego wygląd kośćca i stan skóry i podk'adki tłuszczowej. Przeprowadzając rozmowę z uczniem lub jego rodzicami orientuje się w obecnych dolegliwościach i wszystkich podejrzanych o chorobę kieruje do Ośrodków Zdrowia lub lekarzy powiatowych, rejonowych, okręgowych itp. Obecnie na terenie wszystkich miast i miasteczek, a w niedługiej przyszłości i na wsi będą Ośrodki Zdrowia. Nauczyciel winien uprzednio porozumieć się z lekarzem kierownikiem Ośrodka Zdrowia, w których dniach i godzinach można kierować uczni przypadających na po-

szczególny dzień tak, aby uniknąć zbytniego przeciążenia Ośrodka Zdrowia tylko uczniami szkolnymi co wywołuje niepotrzebne zamieszanie w pracy. Lekarz, który nie mógłby przebadać całej szkoły składającej się z 700 uczni może zbadać 70 odpowiednio podzielonych na grupy i udzielić pomocy najbardziej potrzebującym. Że system ten zdał egzamin życiowy, dowodem jest Szwajcaria, gdzie w powyższy sposób jest pomyślana opieka higieniczna w szkołach. Na nauczycielu winien spoczywać też obowiązek podniesienia higieny osobistej i otoczenia ucznia. Zakładanie kół Czerwonego Krzyża, pogadanki na tematy higieny, przestrzeganie jej w życiu osobistym, oto środki prowadzące do celu.

Tylko przez wdrażanie od wczesnego dzieciństwa nauczymy nasze społeczeństwo czystości i przestrzegania najprymitywniejszych przepisów higienicznych. Wychowanie nowego pokolenia, wychowanie całego społeczeństwa to są zadania szkoły. Czym skorupka za młodu nasiąknie, tym na starość trąci. Wychowanie to nie tylko kwestia kształcenia umysłowego, ale również dbałość o zdrowie. Jedynie całość „zdrowy na duchu i ciele" stanowi ideał. Pamiętali już o tym starożytni Rzymianie i Grecy, dbając o równomierny rozwój psychiczny i fizyczny swoich wychowanków.

W trosce więc o naszą młodzież przede wszystkim na nauczycielu spoczywa główny ciężar odpowiedzialności za jego zdrowie psychiczne i fizyczne.

(—) Dr H. Doerffer

Wizytator Higieny Szk.
przy K. O. S. G.

Warunki umieszczania ogłoszeń: Cała strona zł. 1.000.—, pół strony zł. 600.—, ćwierć strony zł. 350.—, jedna dziesiąta strony zł. 150.—. Drobne po zł. 3.— za wyraz lub jego miejsce. Ogłoszenia umieszcza się tylko po zapłaceniu z góry przypadającej należności. Administracja pozostawia bez odpowiedzi nadesłane do druku ogłoszenia, o ile jednocześnie należność nie została wpłacona.

Redakcja: Kuratorium Okręgu Szkolnego Gdańskiego, Sopot, ul. Grunwaldzka 31, tel. 519-27.
Administracja: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Oddział Gdański, Sopot, skr. poczt. nr. 15, ul. Dr. Ceynowy 12.

Z polecenia Kuratorium O. S. G. wykonały Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Oddział Gdański w Sopocie. Cena zł. 28.—

Tłoczono w Drukarni Nr 8 Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik", Gdynia, ul. Mściwoja Nr 7, tel. 26-239. W—01000